

Bieten en mais

Het aanhoudende natte weer maakt de planning van teelthandelingen moeilijk. Wat zijn de aandachtspunten? ▶ P. 20

Lekkers uit je buurt

Cera zet lokale voeding in de kijker. Op 18 en 19 mei openen tien landbouwbedrijven hun deuren. ▶ P. 24

Pieter Verhelst:

“Aan een keten moet je niet duwen, maar trekken.” ▶ P. 7

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Ludo Geens ▶ P. 48

“Je moet weten hoeveel elke deelactiviteit opbrengt”

**BOEREN
BOND**
informeert

Wil jij een brede weersverzekering sluiten?

Als lid verzeker je je gewassen met een lagere franchise

De klimaatverandering veroorzaakt extremere weersomstandigheden. Het is daarom verstandig om je extra te verzekeren tegen schade aan je gewassen en zo het voortbestaan van je land- of tuinbouwbedrijf veilig te stellen. Leden van Boerenbond die bij KBC een brede weersverzekering sluiten voor hun volledige bedrijfsareaal krijgen een lagere franchise.

Ontdek alle info op www.boerenbond.be/ledenvoordelen

BOEREN BOND
biedt
ledenvoordelen

Van de week

5 Ethische dilemma's in de veehouderij

Actualiteiten

- 8 Milcobel herstructureert om efficiënter en flexibeler te worden
- 9 EU-Parlement keurt versoepelingen GLB goed
- 10 Europa in 't kort
- 12 Wanneer zijn blauwtongvaccins beschikbaar?

Sociale zaken

13 Kan nettoloon in de hand worden uitbetaald?

De markt

14 Commentaar bij de prijzen van vleesvee, groenten en fruit

Interview

16 Tessa Avermaete, landbouweconoom aan de KU Leuven

Teelttechniek

- 20 Aandachtspunten bij natte bietenstart
- 21 Onkruidbestrijding in mais

Dossier

24 Cera serveert 'Lekkers uit je buurt'

Veehouderij

32 Cashflowbarometers intensieve veehouderij

Regio

- 38 Even bezinnen
- 39 Stiel
- 40 Nieuws uit de provincie

Boer in de kijker

48 Ludo Geens uit Hoogstraten

24

Cera serveert 'Lekkers uit je buurt'

Zo wordt verbinding gemaakt tussen producenten en consumenten en beleven vennoten de voordelen van lokaal kopen.

16

Tessa Avermaete over landbouw

Tessa baseert haar visie op cijfers, en die vertellen haar dat het anders moet. "We missen een langetermijnvisie op landbouw. Eén die jongeren weer goesting en vertrouwen geeft om te boeren."

Snelle tractoren

Categorie b-tractoren mogen volgens hun gelijkvormigheidsattest sneller dan 40 km/uur rijden. Daar zijn echter ook nadelen aan verbonden. Na 6 jaar kijken we kritisch naar de huidige stand van zaken.

36

"Europa: heb begrip voor eigenheid van lidstaten en verminder de administratieve en controlelast"

Giel Boey, adviseur
Internationaal Beleid • P. 9

“Een symbolische daad die niets bijdraagt aan dierenwelzijn is gewoon slecht beleid en plat populisme.”

De grondwet is geen vodje papier

Het federaal parlement debatteerde deze week over het opnemen van dierenrechten in de grondwet. Letterlijk luidt het artikel: *‘Bij de uitoefening van hun respectieve bevoegdheden streven de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten naar bescherming van en zorg voor dieren als wezens met gevoel’*. Volgens meerdere politici een louter ‘symbolische bepaling’, volgens de juristen ‘een bepaling die juridische gevolgen kan hebben tot op het niveau van de vergunningen van individuele bedrijven’.

Wel, ik ken geen landbouwer in Vlaanderen die niet bekommerd is om zijn dieren, geen landbouwer die niet door weer en wind, dag en nacht zorgt voor zijn dieren. Echter, een symbolische daad die niets bijdraagt aan het welzijn van de dieren: dat is gewoon slecht beleid en plat populisme. Vele politici gaan immers achteloos voorbij aan de mogelijke juridische gevolgen die de invoering van dit wetsartikel kan hebben. “De grondwet is geen vodje papier” zei ooit een Belgisch premier, nog altijd een waarheid als een koe. Met grondwetswijzigingen mag je niet over één nacht ijs gaan, ze mogen geen verkiezingsstunt zijn maar verdienen een grondig debat en een solide juridische onderbouwing die geen ruimte voor interpretatie laat.

In *De Tijd* van 9 april waarschuwde Quinten Jacobs al dat onzorgvuldige wetgeving de weg plaveit voor rechts-onzekerheid en ‘rechterlijk activisme’. “Dit legt de lat voor de toekomst erg hoog en kan bijvoorbeeld leiden tot

vergunningproblemen voor landbouwers en andere ondernemers met een impact op dieren”, schreef meester Jacobs letterlijk in zijn artikel. Daarom schreven we in aanloop van de stemming (die bij het ter perse gaan van deze *Boer&Tuinder* nog moest plaatsvinden) vanuit het Agrofront samen met de andere collega-landbouworganisaties, de parlementsleden aan om onze grote bezorgdheid uit te drukken en de volksvertegenwoordigers te wijzen op hun verantwoordelijkheid.

Ook op het Vlaamse niveau is men op weg om de lat op het vlak van dierenwelzijn nog verder te verhogen met de Vlaamse codex Dierenwelzijn, die nadat hij gestemd werd in de commissie dierenwelzijn nu voorligt bij de plenaire vergadering. Daarmee wordt een ongelijk speelveld voor onze veehouders, en bij uitbreiding de gehele agrovoedingsketen, gecreëerd. Dit is wel opmerkelijk, gezien zowat alle Vlaamse politieke partijen de voorbije maanden duidelijk stelling innamen dat de import van pluimveevlees en eieren uit onder meer Oekraïne aan de dezelfde productiestandaarden moet voldoen als deze in de EU. Op die regelgeving heeft Vlaanderen weinig impact, maar des te opvallender is dat wanneer het om de eigen Vlaamse regelgeving gaat, dat het ‘no-gold plating-principe’ voor de meeste politieke partijen ineens niet meer geldt.

In Europa geldt het principe van vrijhandel en beide regelgevingen kunnen ervoor zorgen dat de veehouderij ook een groot deel van de vleeskolom zich zal verplaatsen naar die landen waar dierenwelzijn minder of niet speelt. Het gezond boerenverstand zegt dat het dierenwelzijnsniveau voor de kip, het varken en de koe er door beide regelgevingen niet zal op vooruitgaan, maar eerder substantieel zal dalen. Wij leven hier niet op een eiland en moeten ons voor wat dierenwelzijn betreft dus aligner met wat Europa doet. Het laatste dat we willen is dat de productie zich heroriënteert waardoor Vlaanderen afhankelijk wordt voor zijn voedsel. Dat vooruitzicht zou toch tot nadenken moeten stemmen in de huidige onzekere tijd.

voorzitter@boerenbond.be

Ook onze veehouderij in Vlaanderen is een strategische sector en verdient alle respect en erkenning.

© KRIS THELEMANS

Ethische dilemma's in de veehouderij

“Productie sturen zonder consumptie te veranderen lost niets op”

Bij de uitoefening van hun bevoegdheden zouden overheden moeten ‘streven naar de bescherming en de zorg voor dieren als wezens met gevoel’. Die aanpassing in de grondwet moet wel nog finaal worden gestemd in de Kamer. Het voorstel draait misschien wel om symboliek, maar het zegt wel iets over waar de samenleving belang aan hecht. Landbouwheticus Stef Aerts ziet een aantal tegenstellingen in de wijze waarop onze samenleving omgaat met dieren... en met boeren.

Ivan De Clercq / Illustraties: Joris Snaet

Stef Aerts is voorzitter van de Vlaamse proefdierencommissie en geeft als gastprofessor diergeneeskundige ethiek aan de Faculteit Diergeneeskunde van UGent. Daarnaast is hij docent aan de Odisee hogeschool en lid van verschillende ethische commissies binnen en buiten de sector.

Hoe schat u het belang in van de vermelding in de grondwet van dieren als wezens met gevoel?

“Ik ben geen jurist, maar ik lees dat deze toevoeging aan artikel 7bis van de Belgische Grondwet ontsnapt aan de toetsingsmogelijkheid van het Grondwettelijk Hof. De vermelding dat die-

ren wezens met gevoel zijn staat overigens al in het Europees verdrag van Lissabon uit 2007. Nog los daarvan bestaat er al heel veel dierenwelzijnswetgeving die voldoende aangrijpingspunten geeft om dieren te beschermen; daar is geen grondwetswijziging voor nodig. In Brussel staat de omschrijving van dieren als wezens met gevoel in de wetgeving, maar zijn er wel nog slachthuizen en is onbedwemd slachten nog altijd mogelijk.”

Dubbele standaarden?

“Je ziet dat soort lokale gevoeligheden overal. In Wallonië is de pelsdierenhouderij vlot verboden, maar kan wel nog foie gras geproduceerd worden. In Vlaanderen zijn beide verboden, maar ▶

lag de pelsdierenkweek toendertijd toch wat moeilijker. Wat we aanvaardbaar vinden voor dieren hangt meer af van de mensdierrelatie dan van biologie en de gevoelsnaden van een dier. Mensen zijn bovendien niet consequent. Een overweldigende meerderheid is tegen dierproeven, maar eet zelf wel dieren. Een veganist is op dat vlak rechtlijner in zijn denken.”

Hebben zulke productieverboden wel zin? Wat wij hier niet produceren, komt wel uit het buitenland.

“Ik denk niet dat er massaal veel foie gras gegeten wordt in Vlaanderen of pelzen gedragen. Als er een groot draagvlak is om die productie te stoppen, dan is zo’n statement wel te rechtvaardigen. Zelfs al weet je dat dit in de feiten weinig verandert. Dierenwelzijn is daarenboven een politiek dankbaar thema om zich op de profileren. Veel mensen voelen een intense connectie met de dieren die ze kennen. Dat ze dieren eten, wordt daarbij graag vergezen.”

Als ze het niet willen weten, zijn ze dan wel bekommerd om het dierenwelzijn van die nutsdieren?

“Dat is een teer punt. Consumenten vinden duidelijk niet dat ze het streven naar een hoger dierenwelzijn zelf moeten regelen via hun koopgedrag in de winkel. De consument als drijvende

kracht van verandering, daar geloof ik totaal niet in. De consument heeft geen benul, en wil dat ook niet hebben. De redenering zou dan kunnen zijn om niets in de winkelrekken toe te laten dat niet voldoet aan een bepaalde norm. De eieren uit de ouderwetse legbatterijen zijn op die manier verdwenen. Niet omdat de consument ze links liet liggen, maar omdat enkele mensen uit de retail dat zo beslist hebben.”

De retail staat evenmin gekend om graag mee te betalen voor de kosten die bijna altijd verbonden zijn aan een hoger dierenwelzijn bij de boer. Zij pronken er integendeel graag mee dat ze de koopkracht van de consument moeten beschermen.

“Een duurere productiemethode hoeft niet altijd te leiden tot forse prijsstijgingen in de winkelkar. Het is niet omdat de boer 10% meer moet krijgen voor zijn product om zijn productie-kosten vergoed te zien, dat de consument 10% meer moet betalen. Het product zelf is maar één onderdeel van het geheel. Ik denk overigens dat de consument van vandaag over het algemeen weinig recht tot klagen heeft over de prijs van zijn voedsel. Die besteedt vandaag gemiddeld 13-14% van zijn inkomen aan voeding, waar dat vroeger veel meer was. Mensen hier spenderen geld aan allerlei spullen die ze niet duur vinden, maar op de winkelkar willen ze besparen.”

Misschien zou de regelgever zich meer naar de consument dan naar de producent moeten richten als het gaat om het realiseren van maatschappelijke verwachtingen.

“Maar het is als politicus nu eenmaal makkelijker om 20.000 boeren te vertellen wat ze moeten doen dan 7 miljoen Vlamingen, met alle gevolgen van dien. We leven nu eenmaal ook in een wereld met vrij verkeer van goederen. Keerzijde is dat als je stuurt

Stef Aerts:

“Op het vlak van natuur, milieu, klimaat en dierenwelzijn zullen we op alle vlakken een beetje water bij de wijn moeten doen.”

op productie, de productie zich gewoon zal verplaatsen als je de consumptie niet verandert. Ik vergelijk het met de markt van de auto’s. Als je in België verbiedt om auto’s te maken, dan worden ze ingevoerd. Als je vandaag verbiedt om met auto’s te rijden, zullen er ook minder gemaakt worden. Alleen is die laatste redenering niet eenvoudig.”

Is het niet hypocriet om land- en tuinbouwers hier sterk te beknotten in hun ontwikkeling, als hetgeen zij niet produceren elders geproduceerd wordt aan lagere normen op het vlak van dierenwelzijn, milieu, natuur of klimaat?

“Je loopt dan inderdaad het risico om het probleem louter te exporteren en in wezen niets veranderd te hebben. Dat geldt voor dierenwelzijn, maar ook voor klimaatverandering en de uitstoot van broeikasgassen.”

Is het ethisch verantwoord om in Vlaanderen schaarse vruchtbare grond om te zetten in natuur?

“Dat hangt er vanaf van welke basis-aannames dat je vertrekt en het relatie belang dat je hecht aan de

behoefte van de mens, dieren en milieu. Als je de belangen van de natuur even hoog of hoger inschat dan die van de mens, is het perfect mogelijk om dat te verantwoorden. Als je vertrekt vanuit een antropocentrische visie, waarbij je de mens als het middelpunt en de norm van het bestaan beschouwt, is de conclusie heel anders. Mijn aanvoelen is eerder om liever geen vruchtbare landbouwgrond om te zetten in natuur, maar ik begrijp dat sommigen vinden van wel. Het startpunt van de analyse maakt dat je in het debat vaak tot andere conclusies komt.

In de praktijk durven dat nog wel eens dovemansgesprekken te zijn.

Je moet het oneens kunnen zijn en tegelijkertijd iemand erkennen in zijn waarden en normen. Blijven vastzitten in het eigen grote gelijk brengt je geen stap verder. Je vraagt begrip voor jouw situatie, dus moet je je in de positie van de ander durven verdiepen en die begrijpen. Wees voor iets, en verdedig de eigen positie in plaats van het bestrijden van de ander zijn positie. Al besef ik goed dat het veel makkelijker gezegd is dan als je inkomen, leven en geschiedenis daar niet aan vasthangt zoals bij veel boeren.”

Kunnen we niet alle doelen tegelijkertijd realiseren?

Mochten de inherente tegenstellingen er niet zijn, zouden de problemen niet zo groot zijn. Maar je kan niet ‘niet kiezen’; dat is net het vervelende aan ethische dilemma’s. Zelfs als je besluit om niets te beslissen, maak je een keuze. Je hebt conflicten binnen het dierenwelzijn, waar bijvoorbeeld de overgang van kooisystemen naar voliëresystemen meer risico tot breuken en fijn stof met zich meebracht, maar je hebt ook tegenstellingen tussen dierenwelzijn en milieu of klimaat. Alles houdt met elkaar verband. Als je met meerdere dingen tegelijkertijd rekening moet

houden zal de evolutie trager gaan en moet je geduld hebben. Als je de problemen ontkoppelt, kan het daarentegen heel snel gaan. Om het bij de kippen te houden: pas toen men voor de productie van kippenvlees en eieren andere kippen is gaan gebruiken is de evolutie snel gegaan. Op het vlak van natuur, milieu, klimaat en dierenwelzijn zullen we op alle vlakken een beetje water bij de wijn moeten doen en hopen dat het eindresultaat nog steeds smaakt.”

Is die tijd er nog wel om traag te gaan? Overall worden de noodklokken geluid.

“Als er geen tijd is en zowel, klimaat, natuur als milieu gespaard moeten worden, komt je mijn inziens terecht bij een superintensieve landbouw, waarbij alles binnen plaatsvindt. Dan kies je voor *land sparing* in plaats van *land sharing*, waarbij je op zo weinig mogelijk oppervlakte het meeste produceert en je het minste uitstoot per kg product. Maar dan moet je op korte termijn geen stappen willen zetten op het vlak van dierenwelzijn. Of moet je – het andere uiterste - ervoor kiezen dierlijke productie volledig stop te zetten. Al is vegan landbouw ook niet zo eenvoudig zonder dierlijke mest of kunstmest. Zelf zie ik wel argumenten voor kleinschalige intensivering, waarbij het werk op het bedrijf nog familiaal kan beredderd worden. Maar maak van kleinschalig niet te klein. Hier in Vlaanderen zijn we nog ver van Amerikaanse of Canadese toestanden.”

Intensieve landbouw, maar wel met extra aandacht voor dierenwelzijn?

“Uiteraard, dierenwelzijn is geen hype die weer zal overgaan. Daarvoor is onze blik op dieren te fel veranderd. Soms hoor ik de dooddoener dat mocht het oorlog worden die discussie snel voorbij zou zijn. Dat zou kunnen kloppen, maar ik heb het er echt niet voor over, en ik denk velen met mij. Laten we daar dus vooral niet vanuit gaan.” ■

Pieter Verhelst
lid Hoofdbestuur
pieter.verhelst@boerenbond.be

Blijve dieren, blijve boer

‘Blijve dieren, blijve boer’ is niet zomaar een slogan. Onze boeren nemen dierenwelzijn ter harte, niet louter omdat het moet, maar omdat ze erom geven. Naast sensibilisering met de dierenwelzijnsapp waken de lastenboeken over de naleving van de evoluerende regelgeving. De sector neemt ketenbreed tal van vrijwillige initiatieven om het dierenwelzijn via bovenwettelijke initiatieven te verbeteren, in samenspraak met experts en wetenschappers. Dierenwelzijn en dierenbescherming genieten dus al verhoogde aandacht en een hoog beschermingsniveau in zowel de sectorale regelgeving op de verschillende beleidsniveaus als in bovenwettelijke initiatieven. Aan een keten duw je niet, maar trek je. Vooral als je markt openstaat voor producten van buitenaf waar je zorg voor dierenwelzijn niet op de kaart krijgt. Als de consument het wil staan we open om tegen een eerlijke vergoeding extra inspanningen te leveren.

“Aan een keten moet je niet duwen, maar trekken.”

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

BFA: - 3% diervoeder

Tijdens de algemene vergadering van de Belgian Feed Association (BFA) werd Rik Vandeputte voorgesteld als nieuwe voorzitter. Uit de BFA-jaarcijfers blijkt dat de Belgische diervoederproductie in 2023 daalde met 3%, en ook de omzet beperkt daalde tot 6,5 miljard euro. De sector blijft voluit inzetten op verdere verduurzaming.

Serrelaof composteren

Het project Smartlife, een samenwerking tussen Boerenbond, OVAM, Vlaco, Proefstation voor de groenteteelt (PSKW) en Proefcentrum Hoogstraten (PH), onderzoekt welke duurzame verwerkingsopties er mogelijk zijn voor de voornaamste vruchtgroenten die in de Vlaamse serres worden geteeld. Er komt een handleiding en diverse infografieken die als leidraad moeten dienen om het loof van tomaten, paprika's, courgetten, aubergines en komkommer geschikt te maken voor professionele compostering.

Schade aanvragen

Het erkenningsbesluit van de overstromingen van november 2023, voornamelijk in West- en Oost-Vlaanderen, werd gepubliceerd in het Staatsblad. Als je schade hebt geleden in een van de gemeenten waar de overstromingen als ramp zijn erkend, dan kan je tot en met 31 juli 2024 een aanvraag voor een schadevergoeding indienen. ■

Lieven Vancoillie

Milcobel sloot 2023 af met een nettoverlies van 11,6 miljoen euro op een omzet van 1,315 miljard euro.

Milcobel herstructureert om efficiënter en flexibeler te worden

Milcobel kondigde de intentie aan om haar organisatie de komende maanden te hervormen om het bedrijf efficiënter en weerbaarder te maken voor de toekomst. De verschillende zuivelunits binnen het bedrijf worden geïntegreerd en de poederactiviteiten gedeeltelijk teruggeschoefd.

Dit is volgens Milcobel noodzakelijk als reactie op de verliescijfers van 2023. Dit betekent ook dat er 130 banen verdwijnen. De gesprekken hierover worden met de vakbonden opgestart.

Een moeilijk jaar

2023 was een bijzonder moeilijk zuiveljaar voor alle zuivelbedrijven door enerzijds meer onzekere marktomstandigheden als gevolg van de wereldwijde geopolitieke en economische situatie en anderzijds de sterk gestegen kosten van lonen, diensten, grondstoffen... Hierdoor sloot Milcobel het jaar af met een nettoverlies van 11,6 miljoen euro op een omzet van 1,315 miljard euro. Bijkomend wordt Milcobel geconfronteerd met een krimpende melkplasp door enerzijds melkveehouders die hun activiteiten afbouwen en anderzijds de toegenomen concurrentiestrijd tussen

de kopers voor melk.

Voorzitter Betty Eeckhaut geeft aan dat het de ambitie van Milcobel is om de langetermijnrelatie met de leden te versterken onder meer via het uitbetalen van een competitieve melkprijs. Bovendien is het belangrijk om als coöperatie sterk te staan om zo de melkveehouderij en zuivelverwerking in België blijvend lokaal te verankeren.

Ledenvertrouwen

"Het is voor ons zeker positief dat Milcobel initiatieven en actie onderneemt om te anticiperen op de slechte jaarresultaten", zegt Roel Vaes, adviseur rundvee bij Boerenbond. "De keuze om in te zetten op producten met meerwaarde en de afbouw van de melkpoederproductie is op zich zeker geen slechte keuze op langere termijn. Ook de nood om efficiënter te werken binnen de bedrijfsstructuur blijft hoog. Milcobel moet nu bewijzen dat de keuzes vruchten zullen afwerpen en vooral het bedrijf in staat stellen om de coöperatie te versterken en competitiever te maken. Dat is nodig om het vertrouwen van de leden te blijven behouden en een verdere krimp in melk tegen te gaan." ■

Het maatregelenpakket uitgelegd

EU-parlement keurt versoepelingen GLB goed

Het Europees Parlement keurde de voorgestelde versoepelingen aan het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) goed. Hiermee is de Europese besluitvorming tot aanpassing van de GLB-wetgeving rond, waarna Vlaanderen de versoepelingen kan implementeren.

De versoepelingen kwamen er op vraag van de landbouworganisaties in het kader van de recente boerenprotesten. Veel van de verplichtingen in het GLB worden in verschillende EU-lidstaten als onwerkbaar en buiten proportie beschouwd. Ook in de Vlaamse context voelen we sterk de impact van een steeds strenger GLB en minder middelen. Boerenbond dudde daarom met heel precieze vragen tot aanpassing door tot op het Europese niveau. Na de eerste uitzonderingen op de verplichte aanleg van niet-productief areaal voor 2024, zal men met deze wijzigingen de versoepelingen structureel verankeren in de wetgeving tot het einde van dit GLB, dus tot en met 2027.

Niet-productieve areaal

Door het aannemen van het Europese pakket zal de aanleg van het veelbesproken niet-productieve areaal niet meer verplicht zijn. De landbouwer kan hier wel nog vrijwillig voor kiezen in de

vorm van een ecoregeling. Het vrijwillig maken en vergoeden van deze maatregel was zeker in Vlaanderen belangrijk. Boerenbond raamde de kost van elke procent braak op het totale Vlaamse bouwland op 8 miljoen euro per jaar. Vervolgens komt er meer flexibiliteit om kalenderlandbouw, bijvoorbeeld in het kader vanuit verplichte bodembedekking, tegen te gaan. Dit was een belangrijke vraag van Boerenbond, gezien de huidige regels het goed omgaan met zware gronden onmogelijk maakte voor onze boeren. Vlaanderen zal onze landbouwers ook de mogelijkheid kunnen bieden om te kiezen voor gewasdiversificatie in plaats van rotatie. De EU zal ook uitzonderingen toelaten op verplichtingen bij uitzonderlijke weersomstandigheden en op het verbod op scheuren van grasland in Natura 2000, bijvoorbeeld wanneer er sprake is van wildschade. Ook wil men de administratieve druk verlagen door landbouwers met minder dan 10 ha areaal vrij te stellen van controles op de GLB-wetgeving. Tot slot wil de Commissie lidstaten toelaten om twee keer per jaar, in plaats van de huidige één keer, wijzigingen aan te vragen aan het strategische GLB-plan om dit zo beter op maat van elke lidstaat te maken. ■

Onze voorzitter Lode Ceyskens bepleitte de belangen van onze boeren bij Europees voorzitter Ursula von der Leyen.

Giel Boey

adviseur Internationaal Beleid
giel.boey@boerenbond.be

Tijd voor ander beleid

Onze vragen tot aanpassing waren heel precies en weloverwogen en zijn aangenomen door de EU. De Vlaamse context met dure gronden, hoge productiviteit en kleine percelen maakte de verplichtingen uit het GLB namelijk moeilijk implementeerbaar. Met de voorgestelde aanpassingen wordt de doelstelling van elke maatregel niet losgelaten, maar wordt er een betere balans gezocht tussen wat praktisch haalbaar is op het veld, en wat oorspronkelijk verplicht werd in het GLB. Vlaanderen zal nu snel de voorziene aanpassingen moeten doorvoeren, maar we vragen ook de Europese Commissie om begrip te hebben voor de eigenheid van de lidstaten en de administratieve en controlelast te verminderen. De EU zal in de toekomst ander beleid moeten voeren. Minder verplichtingen opleggen, maar meer stimuleren is goed en zorgt ook voor maatwerk. Samen met een stevigere ondersteuning van het inkomen kan men zo de ecologische, sociale en economische doelstelling van het GLB beter verzoenen.

"Heb begrip voor eigenheid van lidstaten en verminder de administratieve en controlelast."

Europa in 't kort

Europees Parlement |

Landbouwmachines op de weg

Vorige week keurde het Europees Parlement, tussen de vele stemmingen, ook de nieuwe verordening inzake 'niet voor de weg bestemde mobiele machines die deelnemen aan het wegverkeer' goed. Dat is een mondvul voor de veiligheidsvoorschriften voor grote bouw-, onderhouds- en landbouwmachines die zich met eigen aandrijving ook op de openbare weg moeten begeven om op hun werkplaats te geraken. Tot nog toe gelden 27 nationale wetgevingen inzake verkeersveiligheidsvoorschriften en moeten 27 homologaties worden aangevraagd en modellen van machines per lidstaat worden aangepast. De technische normen inzake veiligheid op de weg worden nu grotendeels Europees geharmoniseerd zodat marktversnippering, extra kosten en administratieve lasten worden vermeden. Op het vlak van massa en afmetingen kunnen de lidstaten weliswaar wel nog beperkingen opleggen. Dat heeft dan weer te maken met de wegeninfrastructuur, bruggen en viaducten die van land tot land verschillen. De betrokken Europese sector draait een omzet van 12,5 miljard euro per jaar en is sterk exportgericht. Volgens de Europese Commissie zou met de genomen maatregel op tien jaar tijd 846 miljoen euro worden bespaard. Tom Vandenkendelaere (cd&v) was rapporteur in het Europees Parlement en sluit tevreden zijn mandaat af. Hij is geen kandidaat meer bij de komende Europese verkiezingen. Tom is van Roeselare. Op enkele straten van elkaar

bevinden er zich in deze stad twee wereldconstructeurs van aardappelmachines. Hij wist waarover hij sprak.

Europese Commissie | Waarnemingspost Zuivel

Tien jaar geleden werd de eerste Europese waarnemingspost (observatorium) voor landbouwmarkten geïnstalleerd. De zuivelsector kwam als eerste aan de beurt met het oog op mogelijke marktontregeling in de aanloop naar de afschaffing van het melkquotum. Na de zuivel volgden vlees, suiker, akkerbouwteelten, fruit en groenten en wijn. Een waarnemingspost houdt de markten, kosten en baten nauwlettend in het oog zodat, indien nodig, alarm kan worden geslagen. Met dat alarm kan de Europese Commissie aan de slag gaan. Dat heeft ze niet altijd gedaan. De middelen en mogelijkheden die het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor crisissituaties voorziet zijn beperkt en de lidstaten moeten akkoord gaan. Naar aanleiding van de oorlog in Oekraïne werd vorig jaar een bijkomende waarnemingspost voor meststoffen geïnstalleerd. En, naar aanleiding van het Europese boerenprotest, wordt in juli een Europese prijzenobservatorium voor de voedingsketen opgestart. Op deze manier wil de Europese Commissie de transparantie in de keten bevorderen. De lidstaten, ook ons land, hebben gelijkaardige nationale initiatieven lopen. ■

Jacques Van Outryve,
senior writer

De nieuwe verordening harmoniseert veiligheidsvoorschriften voor onder andere aardappelrooiers, en zal zo extra kosten en administratieve lasten vermijden.

16

Oneerlijke handelspraktijken

In haar verslag over het verbod op oneerlijke handelspraktijken in de landbouw- en voedingsketen stelt de Europese Commissie uit een bevraging vast dat de maatregel nog te weinig gekend is (35%). Anderzijds zegt 30% van de onderzochten geen klacht te durven indienen uit vrees voor represaillemaatregelen. Vandaar dat anonimiteit, naast vertrouwelijkheid, van groot belang is bij behandeling van klachten. De Europese richtlijn uit 2019 slaat op 16 oneerlijke handelspraktijken, opgedeeld in een zwarte en een grijze lijst. De ene zijn strikt verboden zoals laattijdige betalingen, annulering op korte termijn of ontfutselen van productiegeheimen. De andere zijn verboden tenzij anders onderling is overeengekomen. Denk aan vergoeding voor reclame of opslag. De meeste klachten gaan over te late betalingen (63%). Betalingstermijnen zijn Europees vastgelegd voor bederfelijke producten (30 dagen) en niet-bederfelijke producten (60 dagen). De Europese Commissie heeft naar aanleiding van het boerenprotest aangegeven de richtlijn te zullen bijsturen. Copa-Cogeca wil dat het actieterrain wordt uitgebreid met verbod op 'verkoop onder kostprijs' en 'verkoop met verlies' en dat ook niet-voedingsproducten zoals bloemen en sierteeltgewassen in aanmerking komen.

Xpro™

Hogere opbrengsten met een fungicide op basis van Xpro technologie

- Fungicidenfamilie met innoverende Leafshield formulering
- Betere ziektebestrijding
- Langere werkingsduur
- Sterkere stresstolerantie
- Alle graangewassen

Bayer CropScience SA-NV
J.E. Mommaertslaan, 14 - 1831 Diegem
www.cropscience.bayer.be

Gedeponeerd merk Bayer Group. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Voor verdere productinformatie met inbegrip van gevaarzinnen en symbolen, raadpleeg www.fytoweb.be

Is je dossierbeheerder wéér onbereikbaar?

Nu overstappen, da's meteen een groot verschil.

(Pay)roll smarter, not harder!

Heeft je huidig sociaal secretariaat dagen nodig om jouw dringende vragen te beantwoorden? Of tikt de tijd genadeloos weg wanneer je worstelt met je loon- of personeelsadministratie? Jij en je medewerkers verdienen beter. Vél beter. Ontdek waarom veranderen van sociaal secretariaat écht loont en maak de overstap naar Acerta in 1-2-3. Surf snel naar omdatthetloont.be.

omdatthetloont.be

acerta

Wanneer zijn blauwtongvaccins beschikbaar?

We vragen naast het inzetten van een vaccin ook een gecoördineerde aanpak.

VEETEELT De Nederlandse overheid leverde een vergunning af voor het gebruik van een blauwtong serotype 3-vaccin. Verdere afspraken met een Spaanse fabrikant werden gemaakt. Deze week zouden 1 miljoen vaccinosissen beschikbaar moeten zijn voor de Nederlandse markt. Eerst worden schapen gevaccineerd, daarna een deel van de runderen. De sectoren en de dierenartsen maakten eerder concrete afspraken.

Het is goed nieuws dat we niet meer naar Zuid-Afrika moeten kijken voor beschikbare vaccins. Ook positief is dat Nederland heel vlug gaat vaccineren, zo kan de virusdruk richting België ook afnemen. Dat de Nederlandse sector en de dierenartsen ook afspraken over de verdeling van de vaccinosissen hebben gemaakt, is lovenswaardig. Maar wanneer is het vaccin bij ons beschikbaar? De sector en Boerenbond hebben er sinds vorig najaar verschil-

lende keren op aangedrongen om een vaccin tegen blauwtong type 3 beschikbaar te hebben, door een snelle vergunning en door een goed voorbereid plan voor de verdeling van het vaccin. De reactie van de overheid was lauw. Recent werd bevestigd dat het FAVV aan zijn wetenschappelijk comité een vraag heeft gesteld voor advies betreffende de vaccinatie, de verdeling van de vaccins en welke diergroepen eerst zouden moeten worden gevaccineerd. Dit advies zou er ten vroegste eind juni zijn. We hopen dat we dan al volop aan het vaccineren zijn!

Gecoördineerde aanpak

We rekenen op een vanuit de overheid gecoördineerde en ondersteunde aanpak. Het is belangrijk dat er niet in het wilde weg wordt gevaccineerd. In 2008, toen het eerste vaccin tegen blauwtong type 8 beschikbaar werd, werd beslist om eerst schapen en fokstieren te vac-

cineren. Er was een callcenter, een grote groepsaankoop om meer doses tegen een lagere prijs te kunnen krijgen en een centraal bestelsysteem. We vragen aan de overheid en ministers Vandenbroucke en Clarinval een gecoördineerde aanpak. Het blauwtongvirus type 3 is al aanwezig in Vlaanderen en zal zich zeker verspreiden, met alle verliezen en dierenleed tot gevolg. In het kader van het Europese voorzitterschap heeft zowel de federale als de Vlaamse overheid de mond vol van preventie en vaccinatie. We vragen dat nu (en liever vandaag dan morgen) de daad bij het woord wordt gevoegd. ■

Els Goossens, adviseur Diergeneeskunde

Spreek je dierenarts aan

Kunnen we dan meesurfen op de vaccinbeschikbaarheid in Nederland? Omdat er nu sprake is van een Europees vaccin tegen blauwtong type 3, vergund via de versnelde procedure, maar ook vergund conform de Europese verordening 2019/6 betreffende diergeneesmiddelen, laat de regelgeving dat toe. De dierenarts kan via het 'cascadesysteem' trachten vaccin te bestellen, ofwel in Nederland, ofwel rechtstreeks bij de fabrikant. Dit moet echter nog bevestigd of ontkracht worden door het Geneesmiddelenagentschap. Aarzel niet om je dierenarts erover aan te spreken.

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Kan het nettoloon in de hand worden uitbetaald?

Binnenkort zijn er terug heel wat seizoenwerknemers aan het werk in onze bedrijven. Op het einde van elke maand moet er een loonberekening gebeuren. Er is bij seizoenpersoneel geen persoonlijke RSZ-inhouding ten laste van de werknemer. Wanneer een fiscale fiche wordt opgemaakt, moet er ook een bedrijfsvoorheffing van 11,11% (voor rijksinwoners) of 18,725% (voor niet-rijksinwoners) ingehouden worden. Ten slotte wordt het nettoloon aan de werknemers uitbetaald. Wanneer er een akkoord gesloten is met de werknemer, kunnen de kosten in verband met de huisvesting, van het nettoloon worden afgetrokken vóór de uitbetaling. Vroeger kon men vrij kiezen tussen een girale betaling en een betaling in cash. Sinds 1 januari 2023 bestaat die keuze niet meer. Sinds die datum moet het loon overgeschreven worden op een bankrekening. De girale betaling is dus de regel. Hierop is alleen een uitzondering mogelijk indien er hierover een akkoord bereikt wordt tussen de sociale partners van een bepaalde sector. In de sociale onderhandelingen voor de periode 2023-2024 hebben wij terug een akkoord afgesloten voor de seizoenwerknemers in de tuinbouw en dit vanaf 1 januari 2024.

Uitzondering voor seizoenpersoneel

Dit houdt in dat voor reguliere werknemers met een contract voor een onbepaalde duur of voor een bepaalde duur, je altijd giraal moet betalen. Ook het maandelijks voorschot moet giraal betaald worden. Voor het seizoenpersoneel daarentegen kan je gedurende acht weken per kalenderjaar maximaal 65 euro in cash uitbetalen. In totaal kan je niet meer dan 50% van het loon per maand in de hand betalen. De betaling van het saldo op het einde van de maand moet giraal gebeuren. Deze regeling geldt in principe voor een onbepaalde duur. Ook de seizoenwerk-

nemers die in ons land aankomen, moeten soms de reiskosten onmiddellijk betalen en ook aankopen doen. Het aantal bankautomaten vermindert ook voortdurend. De mogelijkheid om gedurende acht weken een voorschot in de hand uit te betalen, komt tegemoet aan een vraag van vele tuinders. Het gaat toch over een bedrag van ± 280 euro/maand. ■

Loonkwijting op papier is nodig!

Bij elke betaling die gebeurt in cash, moet de werknemer een document ondertekenen waarin vermeld wordt welke bedragen worden uitbetaald en ook waarop die betrekking hebben. In dit document verklaart de werknemer zich akkoord met de berekening en erkent hij de vermelde bedragen ook effectief ontvangen te hebben. Dit ontvangstbewijs moet opgesteld zijn in twee exemplaren: in het Nederlands én in een taal die de werknemer begrijpt. De werknemer tekent beide exemplaren zowel voor akkoord als voor ontvangst. Dit document geldt als bewijs van wat er juist betaald is. Eén exemplaar wordt bewaard bij de loonbon. Wij hebben een modeldocument gemaakt in de volgende talen: Nederlands, Frans, Engels, Duits, Pools, Roemeens, Portugees en Bulgaars met telkens ook een bijhorende Nederlandstalige versie. Deze documenten kan je als Boerenbond-lid vinden op de website: www.boerenbond.be/modelovereenkomst.

Buitenlandse werknemers inschrijven?

Dat kan vlot én kosteloos bij CM!

CM. Jouw gezondheidsfonds.

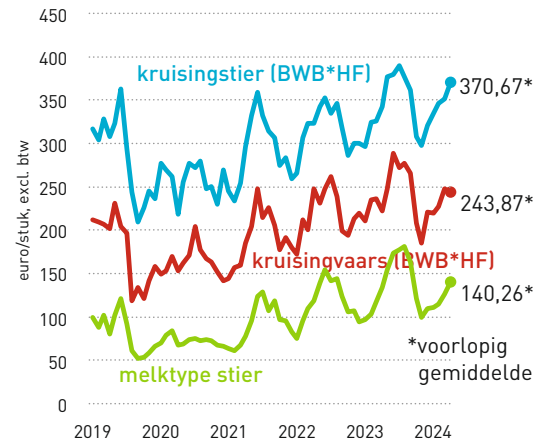

Rundvee | Vleesveeprijzen blijven op peil

De prijzen van de melktype kalveren vertonen een positieve trend. De prijs van zwartbonte stierkalveren schommelt rond 140 à 150 euro met uitschieters voor de betere kalveren. De prijzen van kruisingstierkalveren schommelen rond 350 à 400 euro. De prijs van de kruisingvaarsen schommelt rond 225 à 250 euro, met uitschieters voor de betere kalveren. De prijzen van dikbilkalveren schommelen rond 875 à 940 euro, met uitschieters voor de betere

kalveren. De prijzen van dikbilstieren blijven op niveau. Ze variëren rond 3,85 tot 4 euro/kg levend of 6,40 à 6,55 euro/kg geslacht. Via specifieke afzetkanalen zoals producentenorganisaties worden hogere prijzen (6,60 à 6,80 euro/kg geslacht) gerealiseerd. De prijzen van dikbilkoeien blijven eveneens stabiel. Ze schommelen rond 4 à 4,15 euro/kg levend of tot 6,30 à 6,40 euro/kg geslacht, met uitschieters tot 6,50

Prijzen nuchtere kalveren Boerenbond

euro/kg geslacht voor de betere koeien. Ook hier worden via specifieke afzetkanalen hogere prijzen gerealiseerd. De prijzen van reforme melkkoeien gaan ook terug in stijgende lijn. De prijs voor een P2-type reforme melkkoe schommelt rond 3,34 euro/kg geslacht, deze voor een O3-type melkkoe zit op 4,04 euro/kg geslacht. De zwaardere koeien (U-types) noteren op 5,1 euro/kg. ■

Fruit en groenten | Gebrek aan zon heeft impact op producties en vraag groenten en fruit

Door het gebrek aan zon dit voorjaar, kwam het aardbeiseizoen zo'n één tot twee weken later op gang. Ondertussen draait het op volle toeren, maar de piek wordt nog verwacht. De prijzen daalden eind april tot 5 euro/kg. Geen slechte prijs, maar de kosten zijn afgelopen jaar ook sterk gestegen. Eens de zon er doorkomt, zal de vraag naar aardbeien stijgen, maar ook de productie. Het is nog afwachten welke impact export in mei zal hebben. De situatie op de appelmarkt blijft stabiel. De goede vraag vanuit de industrie houdt de bodem in de markt. Prijs varieert van 0,55 euro/kg voor minder kwalitatief product, tot bijna 1 euro/kg voor de beste kwaliteit. De stock is hoger dan vorig jaar,

maar zit op schema. Vorige week lag de markt voor peren moeilijker, onder andere door concurrentie van zomerfruit. Daarnaast is er concurrentie uit het zuidelijk halfmond. Ook Nederland drukt de prijs

gezien de grote resterende voorraden. De Belgische perenstock is goed gevorderd. De prijzen zijn niet meer gestegen, ondanks toenemende frigokosten en uitval. De perenprijs gaat van 0,80 euro/kg (maat 50) tot 1,20 euro/kg (maat 70), voor B-kwaliteit maximaal 0,91 euro/kg. Door de recente lagere temperaturen is de aspergeproductie lager dan verwacht. De klokprijs haalde al 4,60 euro/schaal, en zal vermoedelijk verder stijgen. Hopelijk houdt de vraag stand wanneer de temperaturen en producties stijgen. Witloof kent momenteel een vrij stabiele prijs rond 1,20 euro/kg. De preiprijs is vrij normaal, rond 0,70 euro/kg voor de beste kwaliteit. De kwaliteit daalt echter door veel schot.

Ook de vruchtgroenten wachten op zonniger weer om de vraag te laten stijgen. Zeker tomaten lijden hieronder, met prijzen van 0,80 euro/kg (tros) tot 1 euro/kg (losse). De komkommerprijs schommelt rond 0,30 - 0,35 euro/stuk. Paprikaprijzen waren goed, tot 3 euro/kg, maar zakten ondertussen naar 1,40 euro/kg, wat nog steeds een mooie prijs is. Nog geen beterschap voor de slaprijzen, want er is dit jaar meer concurrentie uit het Zuiden. Kropsla zakte verder naar 0,30 euro/stuk. ■

Kalveren NUKA: stijgend

Ciney - Zwartwit - Max.
Ciney - Witblauw - Gewoon
Ciney - Stieren - Witblauw - Dikbil

Koeien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Koeien geslacht: dalend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil
LAR - Dikbil

Stieren geslacht: dalend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: dalend

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stationair

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: dalend

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: dalend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: dalend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: dalend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: dalend

BCZ - Mageremelkpoeder

Bewaaraardappelen: stationair

PCA - Fontane
PCA - Bintje

Mais: stijgend

Synagra - Belgische mais gecertificeerd

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

Tarwe: stijgend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

Gerst: stijgend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

DATUM	NOTERING	VERSCIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
19 apr	100	+15	€/stuk
19 apr	150-275	=	€/stuk
19 apr	600-850	=	€/stuk
19 apr	3,90-4,20	=	€/kg lev. gew.
23 apr	2,90-3,65	=	€/kg lev. gew.
15 apr	645,87	-1,10	€/100 kg koud karkasgew.
19 apr	1625-1800	=	€/stuk
19 apr	4,10-4,50	=	€/kg lev. gew.
23 apr	3,75-4,15	=	€/kg lev. gew.
15 apr	653,30	-0,79	€/100 kg koud karkasgew.
22 apr	78,0	-2,0	€/stuk
22 apr	78,0	-2,0	€/stuk
29 apr	1,609	-0,041	€/kg gesl. gew.
25 apr	2,20	=	€/kg gesl. gew.
29 apr	2,100	=	€/kg gesl. gew.
29 apr	1,18	-0,01	€/kg lev. gew., incl. Belplume
24 apr	0,60-0,62	=	€/kg lev. gew.
24 apr	1,19-1,21	-0,01	€/kg lev. gew., incl. Belplume
23 apr	9,73	-0,10	€/100 stuks, excl. toosl.
23 apr	10,28	-0,10	€/100 stuks, excl. toosl.
23 apr	11,70	-0,12	€/100 stuks, excl. toosl.
23 apr	12,20	-0,12	€/100 stuks, excl. toosl.
23 apr	10,75	-0,28	€/100 stuks, excl. toosl.
23 apr	12,05	-0,34	€/100 stuks, excl. toosl.
15 apr	597,25	-0,15	€/100 kg
15 apr	248,27	-0,86	€/100 kg
23 apr	35,00-35,00	=	€/100 kg
23 apr	35,00-35,00	=	€/100 kg
26 apr	181,00	+2,50	€/ton
24 apr	110,00	=	€/ton
26 apr	172,00	+0,50	€/ton
26 apr	171,00	+2,50	€/ton

Tessa Avermaete, landbouweconoom aan de KU Leuven

“Onevenwicht in ons landbouwmodel kan niet alleen met technologie worden opgelost”

Ze spendeert haar tijd niet alleen tussen onderzoekers, maar draaft ook regelmatig op in de media om de puntjes op de i te zetten als het over landbouw en voeding gaat. Tessa Avermaete baseert haar visie op landbouw op cijfers, en die vertellen haar dat het anders moet. “We missen een langetermijnvisie op landbouw. Eén die jongeren weer goesting en vertrouwen geeft om te boeren.”

Nele Kempeneers, Pennenvrucht

De thesis die Tessa Avermaete in 2000 schreef, ging over de link tussen ons landbouw- en ontwikkelingsbeleid, waarin ze de vraag stelde of onze export van landbouwproducten naar het Zuiden wel verenigbaar is met de ontwikkelingshulp die we deze landen bieden. Het bleek de voorbode voor haar verdere carrière. Als postdoctoraal onderzoeker en landbouweconoom ondersteunt Tessa Europese consortia en probeert ze feiten en cijfers over landbouw op een begrijpelijke manier te delen met de wereld. En daar is nog wel wat werk aan de winkel.

Is er een kloof tussen de academische wereld en de landbouw?

“Ik heb in mijn studententijd geen enkel landbouwbedrijf bezocht. Toch vreemd in een richting als landbouweconomie. Dat is vandaag al iets beter, maar veel studenten bio-ingenieur hebben er nog steeds geen idee van hoe het eraan toe gaat op een landbouwbedrijf. Ze leren wel degelijk over

precisielandbouw en het belang van technologie voor de sector. Maar toch, bij veel studenten leeft de perceptie dat grootschaligheid gelijk staat aan industriële, niet-duurzame landbouw. Daarom neem ik ze graag mee naar het bedrijf van mijn achterneef, een jonge grootschalige akkerbouwer. Dat levert steeds boeiende gesprekken op. Ik beschouw het als onze taak op de universiteit om de dialoog te bevorderen, want de mensen die nu afstuderen zetelen mogelijk morgen in Brussel in debatten over landbouw en bepalen het beleid. Ik leg elke nieuwe *Boer&Tuinder* en *Stiel* klaar in onze onderzoeksgroep. Die artikels geven de boer een gezicht en een stem. Maar ik durf niet te zeggen hoeveel collega's dit echt lezen.”

Tijdens de landbouwprotesten kwam je veel in de media om duiding te geven. Merk je dat er ook in de brede maatschappij weinig kennis is over hedendaagse landbouw?

“Absoluut. Veel mensen denken dat ze landbouw begrijpen omdat ze groenten kopen ▶

Wie?

Tessa Avermaete (46) behaalde haar diploma als bio-ingenieur en werkt als landbouweconoom aan de KU Leuven. Haar grootvader was boer, en schreef in de jaren 80 en 90 wekelijks een bijdrage voor 'De Boer' onder de titel 'Samen op Weg'. Haar vader werkte meer dan 25 jaar voor Boerenbond. Tessa is projectmanager voor Europese consortia rond landbouw en voeding. In haar thuishaven Neerijse loopt ze de veldwegen plat en over de passie schreef ze het boek 'Mijn reis als marathon'.

in de winkel en af en toe een stuk vlees halen bij de boer in de buurt. De kloof tussen wat mensen denken dat landbouw is en hoe het er echt aan toe gaat, is gigantisch. Uitspraken als 'Ik eet biologisch dus duurzaam' of 'Koeien zouden beter altijd buiten lopen' klinken hallucinant voor landbouwers maar zijn heel gewoon voor veel consumenten."

Het is voor landbouwers misschien ook niet altijd makkelijk om het brede plaatje te zien, want landbouwbedrijven zijn enorm gespecialiseerd.

"Dat klopt. Je zag tijdens de boerenprotesten een overtuigend antikapitalistische bio-boer betogen naast een grootschalige melkveehouder. Zet die twee samen in een werkgroep en ik denk niet dat je snel consensus bereikt over de landbouw van de toekomst. En toch is het belangrijk om ook binnen de sector te streven naar overleg en begrip. Ik heb als lid van de raad van bestuur van Groene Kring gezien dat het kan: boeren met heel andere specialisaties die toch op een respectvolle manier met elkaar in gesprek gaan en discussiëren over de weg die we uit moeten. Ik vind het cruciaal dat we als onderzoekers in dialoog gaan met landbouwers. We kunnen vanuit de wetenschap wel verkondigen dat de veestapel naar beneden moet, maar vertel dat maar eens aan de jonge boer die net overgenomen heeft. Dan besef je dat er in dit debat véél nuance nodig is."

Waarom pleit je precies voor een daling van de veestapel?

"Omdat het systeem nu helemaal uit evenwicht is. Dat ziet iedereen, ook landbouwers die er met gezond boerenverstand naar kijken. We moeten nu heel veel veevoeder uit Zuid-Amerika invoeren om onze dieren te kunnen voeden. We zijn wereldtop in het efficiënt kweken, voeden en verzorgen aan een lage klimaat-impact per dier, maar we vergeten dat de mest die geproduceerd wordt ook hier blijft plakken en niet kan worden afgezet op onze gronden. En dan bedoel ik niet alleen Vlaanderen, maar Europa."

Idealiter zou die op de akkers moeten terechtkomen vanwaar ons veevoeder komt, maar we kunnen geen boten vol mest exporteren. We houden dit systeem in stand met subsidies en mestverwerking, maar het klopt gewoon niet. De kringloop is niet rond."

"Met een langetermijnstrategie voor de veehouderij vermijd je dat jong talent verdwijnt."

Is het mestoverschot de belangrijkste reden om naar een afbouw te kijken?

"Het evenwichtsprobleem vertaalt zich niet alleen in een teveel aan mest, maar ook in een te lage prijs voor de boer en te veel methaan- en stikstofemissies. Een afbouw is geen doel op zich, maar het is een logisch deel van de oplossing. We moeten kijken naar het kantelmoment waarop we ons nu bevinden. De gemiddelde leeftijd van veehouders in Vlaanderen is ouder dan 60. Als we nu vooruitdenken kunnen we een strategie uitwerken die uitbollers een waardig einde van hun carrière geeft en tegelijk de weinige jongeren die wel nog in de sector willen stappen de kans geeft om dat te doen. Een langetermijnstrategie, met een geleidelijke afbouw van de veestapel en prijzen die de productiekost reflecteren, moet zekerheid en rust brengen in de sector en tegelijkertijd ook perspectief geven aan jonge talentvolle boeren."

En wat met het argument dat we hier aan de hoogste eisen op het vlak van duurzaamheid voldoen? Riskeren we dan niet dat de productie verhuist naar landen die het veel minder goed doen?

"We produceren inderdaad aan een lage uitstoot per dier omdat we over zo veel kennis en innovatie beschikken, maar omdat we zo veel produceren nemen onze

emissies niet meer af. We moeten er dus ook voor zorgen dat de consumptie van vlees vermindert, want zolang de vraag er is, zal productie uiteraard volgen. Niet alleen vanuit een duurzaamheidsoverweging, maar ook voor onze eigen gezondheid. Vleesconsumptie, zeker rood en bewerkt vlees, is nu eenmaal gerelateerd aan veel ziekten, zoals hart- en vaatziekten en bepaalde kankers. Waarmee ik niet wil zeggen dat je niet meer mag genieten van een goed stuk vlees, integendeel. Maar het kan echt wel wat minder. En wat we eten moeten we bewust doen; vlees van hier dat duurzaam geproduceerd is en waar de boer een goede prijs voor heeft gekregen. Vlamingen genieten graag van een brochette of ribbetjes op de barbecue, maar is het niet hallucinant hoeveel vlees er op zo'n zomerdagen na afloop in de vuilbak belandt? Dat betekent toch dat de reële prijs niet overeenkomt met wat consumenten er in de winkel voor betalen?"

De taskforces die werden opgericht na afloop van de boerenprotesten zijn in volle gang. Wat verwacht je daarvan?

"Er kunnen zeker maatregelen uit voortkomen die de druk op landbouw verlichten en dat is nodig. Maar in de taskforces gaat het om aparte stukjes van de puzzel, niet om het volledige plaatje. We hebben nood aan een brede langetermijnvisie die misschien zelfs 50 jaar verder kijkt. We moeten af van dat hokjesdenken en het breder plaatje durven tekenen."

Kunnen we van de politiek verwachten dat ze met een langetermijnvisie komt? Het beleid verandert om de vier jaar.

"Het zou oneerlijk zijn voor jonge startende landbouwers om hen geen langetermijnvisie te kunnen bieden. We mogen het niet opgeven. Het beleid kan dit overleg op gang zetten en ondersteunen, maar of een visie echt van de politiek zal kunnen komen betwijfel ik. Die moeten een achterban overtuigen, en die achterban dient niet noodzakelijk het algemeen belang. Een visie moet bovendien doelgericht zijn: een gezonde bodem, proper

water, gezonde burgers ... Geef de sector de vrijheid om te bepalen hoe ze die doelen realiseert. Om die reden heb ik wel wat bedenkingen bij de Europese strategie, die te veel focust op bepaalde productiemethoden en landbouwmodellen en zo mogelijk zelfs het eigenlijke doel van een duurzaam voedselsysteem voorbijschiet. Technologie en innovatie worden ook vaak aangehaald als wondermiddel, maar men vergeet daarbij de limieten van innovatie en men houdt onvoldoende rekening met de opportuniteitskosten. Dat is momenteel aan de orde in de veehouderij. Er wordt enorm geïnvesteerd, zowel door de boeren als door de overheid trouwens, maar het gewenste resultaat blijft uit. Dan moet je de moed hebben om van koers te veranderen."

Maar je kan toch niet van een wit blad beginnen? De sector en de bijbehorende verwerkingscapaciteit zijn er en zorgen voor jobs en welvaart.

"Je kan inderdaad niet zomaar een nieuw landbouwmodel van nul uittekenen. We moeten werken met wat er is en daar zitten ook heel goede en mooie dingen in. Sommigen pleiten ervoor dat kleinschaligheid synoniem is voor duurzaamheid, maar dat is echt een illusie. Ook export en import is niet uit den boze, het draagt zelfs bij tot voedselzekerheid. De gespecialiseerde bedrijven die we hier hebben kunnen ook niet plots omschakelen naar gemengde bedrijven, en dat zou niet wenselijk zijn. Een veehouderij uit het noorden die mest afzet bij een akkerbouwer 40 km verder is even goed een gesloten systeem. We moeten dat allemaal pragmatisch bekijken. Er zijn zoveel misvattingen rond voedsel en landbouw. Een vrachtwagen die vanuit Spanje naar hier rijdt kan een grotere uitstoot hebben dan een vrachtschip uit Amerika. Alleen is het importeren van soja van daaruit echt geen goed idee omdat we de mest hier niet afgezet krijgen."

Amper 50 jaar geleden pleitte Mansholt voor schaalvergroting, nu lijkt de maat-

schappij het omgekeerde te vragen. Wie kan nog volgen?

"De maatschappij of beter, de burger, vraagt dingen op basis van de kennis die hij heeft, en die is beperkt. Waarom willen ze naar kleinschalige biologische landbouw? Omdat je in elk boekje een verhaal leest dat het ook wel zonder pesticiden lukt. Informeer de bevolking over hoe het echt werkt en de mensen zullen hun verwachtingen misschien wel bijstellen. Die verantwoordelijkheid zit zeker niet alleen bij boeren, maar ook bij het beleid, het onderwijs, onderzoekers, industrie en retail. Net zoals evolueren naar minder vlees niet de verantwoordelijkheid van de boer is, maar van de hele maatschappij. Die gedeelde verantwoordelijkheid geldt ook voor gezonde voeding. De helft van de Vlamingen heeft overgewicht. Dat is niet de schuld van de boer, maar komt doordat we jongeren niet meer leren wat gezond koken en eten is." ■

Kort

Voor een nieuw landbouwmodel pleit ze niet, maar Tessa Avermaete vindt wel dat er een evolutie nodig is naar minder vee om de kringloop van mest en bodem te sluiten. Even belangrijk in het verhaal is een eerlijke prijs voor de boer en een langetermijnvisie op landbouw die vanuit het middenveld wordt gevormd en ondersteund wordt door het beleid.

Tessa Avermaete: "We kunnen vanuit de wetenschap wel verkondigen dat de veestapel naar beneden moet, maar vertel dat maar eens aan een jonge boer die net overgenomen heeft."

Aandachtspunten bij natte bietenstart

De aanhoudende buien bij aanvang van afgelopen week maakten een planning van teelthandelingen uiterst moeilijk. Een ruwe schatting op 23 april was dat over heel Vlaanderen gemiddeld slechts 30-40% van de bieten waren ingezaaid, al zijn er regionaal sterke verschillen. Geleidelijk aan volgen nu ook de andere percelen.

Frederik Goossens, Sanac

Let op voor slakkenschade

De nattigheid van de laatste dagen maakt ons alert voor schade door slakken. Let hierbij in bietenpercelen op plantjes die niet opkomen in de rij of plat vallen tegen de grond. In dit laatste geval zien we aantasting aan de overgang van de wortelbasis naar de bovengrondse stengel. Als we graven zien we vaak een bruinzwarte slak zitten. Controleer je percelen en plaats

vallen. KBIVB raadt aan om zwarte plastic over een vochtig stuk te spannen met daaronder enkele slakkenkorrels die je na enkele dagen checkt. Behandelen kan met Sluux-korrels met ijzerfosfaat (4 toepassingen) aan 7 kg/ha of met Metarex One (methaldehyde, 4 toepassingen) aan 5 kg/ha. Niet-geploegde percelen zijn extra gevoelig. De bodemlaag is niet verstoord, waardoor eitjes ongeschonden

ontluiken. Daarnaast is de druk hoger bij veel organisch materiaal op plekken met bijvoorbeeld groenbedekkers. Je start hier best met een behandeling op een open veld zonder begroeiing, en volgt enkele weken later met een tweede behandeling wanneer het gewas boven staat.

Schade door andere insecten

Daarnaast kunnen de kiemlob- of de eerste echte bietenblaadjes worden aangeprikt door aardvlooiën of aangevreten door de bietenkever. Aardvlooiën prikken gaatjes ter grootte van een speldenkop. Ze doen ook schade aan het groeipunt, waardoor de plant vertakt of uitvalt. Voor de bestrijding van aardvlooiën in bieten zijn pyrethroiden mogelijk, maar de werking is

eerder matig. Bietenkevers vreten kleine ronde gaatjes aan de wortel en stengelbasis of hypocotyl. Hierdoor ontstaan ronde gaatjes op de wortel en onderaan de stengel. Als de temperatuur stijgt boven 15°C vreten ze ook aan de blaadjes. De schade gebeurt voornamelijk op zware bodems. Behandeling van de bietenkever kan sinds het wegvallen van insecticiden op basis van neonicotinoiden enkel nog met pyrethroiden via contactwerking. Enerzijds via een zaadbehandeling of anderzijds via een rechtstreekse behandeling met bijvoorbeeld Kendo of Karate Zeon. Al moeten we in dit laatste geval de insecten wel nog kunnen raken.

Bieten gezaaid op vrijdag 19 april kiemden na vier dagen in de grond en komen weldra boven. We kunnen dan starten met de eerste FAR-behandelingen vanaf het gestrekt kiemlobstadium. Foto op perceel in het noorden van Limburg op 22 april.

Bladluizen

Vanaf het twebladstadium van de bietjes moet je controleren op bladluizen. We onderscheiden hier de zwarte bonenluis en de groene perzikluis. Beiden zijn verantwoordelijk voor het overdragen van het vergelingsvirus, al ligt de kans op overdracht veel hoger bij de groene perzikluis. ■

Onkruidbestrijding in mais

Ook voor mais wordt het een laat seizoen. Nu nog steeds twijfelen veel telers over de invulling van hun percelen. Daar waar uien en granen te laat kwamen en bieten of aardappelen niet mogelijk waren, kiezen veel telers nu toch voor mais.

Frederik Goossens, Sanac

Wegvallen van S-metolachloor

Vanaf 27 juli zullen producten op basis van S-metolachloor niet meer toegelaten zijn. Hiermee valt een belangrijk bodemmiddel weg, ondanks de vele maatregelen die op voorhand werden genomen door de sector. Daarnaast kwam ook dimethenamid-p al enkele malen in het nieuws door overschrijding na metingen van het grondwater. Een positief punt is dat nog andere mogelijkheden bestaan zoals een schema met bodemcomponent pethoxamide (actieve stof van Mojang of Successor). Daarnaast kunnen ook pendimethalin (actieve stof van Stomp Aqua) of isoxaflutool (actieve stof van Adengo, Merlin) gebruikt worden.

Andere bodemmiddelen

Zowel de actieve stof van Dual Gold, Frontier Elite als Mojang komen uit dezelfde familie van de chlooracetamiden. Na S-metolachloor blijven er dus nog twee beschikbaar in mais. Stomp scoort sterker tegen breedbladigen dan S-metolachloor (melganzevoet, uitstaande melde ...) maar is nog meer dan andere bodemmiddelen afhankelijk van water (vochtige bodem). Een voordeel van Mojang is zijn uitstekende werking tegen zowel onkruidgeristen als diverse breedbladige onkruiden. Het versterkt daarbij de werking van contactherbiciden en ▶

Eerste maisplanten komen boven na een zaai in midden april. Hier werd gekozen voor een behandeling in vooropkomst met Adengo en Mojang.

Indeling van herbiciden volgens actieve stof en werkingsspectrum

Product	Actieve stof
Grassenmiddelen ACC^{ase}	
Agil	100 g/l propaquizafop
Focus Plus	100 g/l cycloxydim (1)
Synthetische auxines (SA)	
U-46-D-500	500 g/l 2,4-D
Banvel	480 g/l dicamba
Matrigon	100 g/l clopyralid
Starane Forte	333 g/l Fluroxypyr
ALS-herbiciden	
Primus	50 g/l florasulam
Kart	1 g/l florasulam + 100 g/l fluroxypyr (SA)
Trevistar	2,5 g/l florasulam + 80 g/l clopyralid (SA) + 100 g/l fluroxypyr (SA)
HPPD's – Triketonen & andere	
Sulcogan	300 g/l sulcotrione (2)
Callisto 100 SC	100 g/l mesotrione (3)
Laudis	44 g/l tembotrione + safener
Capreno TCMaX	345 g/l tembotrione + 68 g/l thiencarbazon-methyl (ALS)
Merlin	750 g/kg isoxaflutool (4)
Sulfonylurea	
Equip	22,5 g/l foramsulfuron + safener
Peak	750 g/kg prosulfuron
Samson 40 OD	40 g/l nicosulfuron
Rimuron, Titus	250 g/kg rimsulfuron
Callam	125 g/kg tritosulfuron + 600 g/kg dicamba (SA)
Spandis	100 g/kg nicosulfuron + 40 g/kg prosulfuron + 400 g/kg dicamba (SA)
Bodemmiddelen zonder terbutylazine (TBZ)	
Roundup Top	450 g/l glyfosaat (5)
Mojang	600 g/l pethoxamide
Stomp Aqua	455 g/l pendimethalin
Frontier Elite	dimethenamid-p
Dual Gold	960 g/l S-metolachloor (6)
Camix	500 g/l S-metolachloor + 60 g/l mesotrione (HPPD) (6)
Adengo TCMaX	225 g/l isoxaflutool + 90 g/l thiencarbazon-methyl (ALS) + Safener (7)
Bodemmiddelen met terbutylazine (TBZ)	
Akris	280 g/l dimethenamid-p + 250 g/l terbutylazine (8)
Andes	200 g/l flufenacet + 333 g/l terbutylazine (8)
Licht-activators, inhibitie PS II	
Onyx	600 g/l pyridaat

- Maisrassen resistent tegen cycloxydim (Focus Plus) zijn beschikbaar, zoals de RGT ALYXX DUO. Dit laat toe om Focus Plus aan een hogere dosering te positioneren zonder dat de mais hier een negatief effect van ondervindt. Dit systeem werd ingevoerd wegens het toenemende probleem van gierstgrassen. Hier zijn schema's mogelijk zoals Mojang 1,2 l/ha + Callisto 1 l/ha + Focus Plus 1,5 l/ha + Dash 1,5 l/ha.
- Sulcogan zal na 14/12/2024 het enige middel blijven op basis van sulcotrione met een toelating in mais. Sulcotrione heeft een goede werking op kweek.
- De oude Callisto en Meristo zijn geformuleerd aan 100 g/l mesotrione, maar werden in dosis gereduceerd tot max 0,6 l/ha, onvoldoende om nog grassen te bestrijden. Ook de nawerking wordt beperkt. Recent kreeg Callisto 100 SC een toelating. Dit product is ook geformuleerd aan 100 g/l mesotrione maar is wel nog toegelaten aan de oude dosering van 1,5 l/ha.
- Isoxaflutool behoort tot een aparte groep naast de triketonen binnen de HPPD's.
- Roundup Top is toegelaten in de vooropkomst van mais.
- Producten op basis van S-metolachloor zoals Dual Gold, Camix en Gardo Gold zijn nog toegelaten tot 23/07/2024.
- Adengo TCMaX heeft retroactief effect en kan opnieuw werken wanneer buien volgen op lang aanhoudende droogtes.
- Max. 1 toepassing van producten op basis van terbutylazine/36 maanden. Houd een vegetatieve bufferzone aan van 20 meter met minstens 75% driftreducerende techniek. Maximaal 750 g actieve stof/ha. TBZ is een activator die de werking van andere middelen versterkt. Daarnaast heeft het een zeer lange nawerking.

kan perfect in combinatie met andere bodemmiddelen. En ook Adengo TCMaX werkt beter dan S-metolachloor tegen bijvoorbeeld eenjarige grassen (raaigras, duist, straatgras), maar moet toegepast worden voor het ontvouwen van het derde blad.

Schema zonder terbutylazine

Alsmar vaker kiezen telers of loonwerkers voor een schema zonder terbutylazine. Dit wegens de moeilijkheid om een vegetatieve bufferzone van 20 meter aan te houden ten opzichte van waterlopen. Vele telers kiezen daarom voor een behandeling in vooropkomst met bijvoorbeeld Adengo aan een volle dosering van 0,33 l/ha. Daarnaast kan je combineren met bodemmiddelen zoals Mojang of Frontier Elite. We bereiken uitstekende resultaten in vooropkomst met combinaties van 0,25 l/ha Adengo met 1,2-1,4 l/ha

Mojang. Je kan ook kiezen om de vooropkomstbehandeling te splitsen en bijvoorbeeld Mojang in de correctie bij te voegen. Op deze manier spreid je de bodemwerking, wat voordelig kan zijn bij minder gunstige weersomstandigheden.

Correctie tussen 3-4 blad

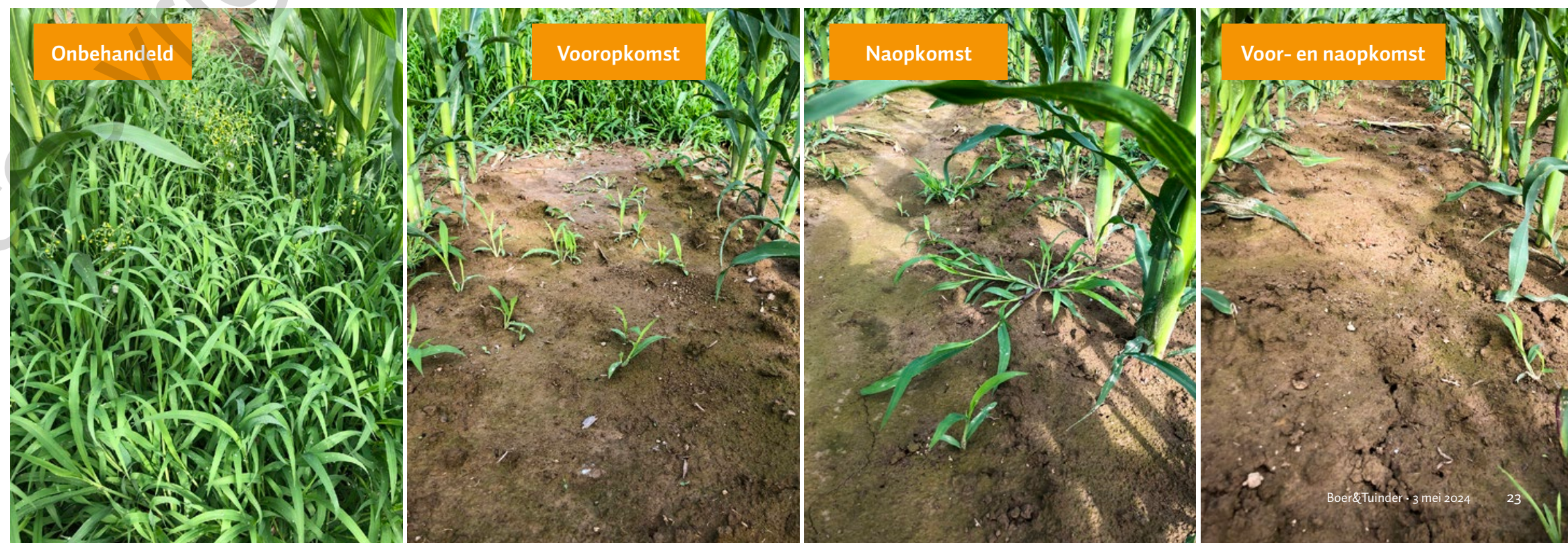
Ideaal komen we vanaf het 3-4 blad stadium terug met een naopkomstbehandeling op basis van een triketone (Laudis, Callisto) en/of een combinatie van triketone met een ALS-herbicide (Capreno), samen met een grassensulfo zoals Samson of Equip. Let op dat we hier niet te veel volume van olieformuleringen (OD) combineren om schade aan het gewas te vermijden. We kunnen hier ook werken met een middel zoals Spandis die 3 actieve stoffen (nicosulfuron, prosulfuron en dicamba) combineert (2 x ALS + 1x

SA). Dit middel is in principe een samenvoeging van Samson met Peak en Banvel. In een schema combineren we Spandis best met een triketone zoals Laudis of Callisto en eventueel een bodemmiddel zoals Mojang, Frontier Elite of Andes.

We kunnen dit schema aanvullen met fluroxypyr tegen haagwinde (Trevistar, Kart). Let op, vanaf het zesblad stadium zijn vaak luchtwortels aanwezig die gevoelig zijn voor fluroxypyr. Wanneer dan een correctie tegen haagwinde nodig is, gebruik je best Peak. ■

We moeten sowieso gebruik maken van een schema met zowel een behandeling in voor- als in naopkomst.

Bestrijding van onkruidgiersten zoals Digitaria- en Panicum-soorten op perceel in Ternat met foto's op 2 juli 2021. De bodemherbiciden werden aangebracht op een vochtige bodem waarbij meteen bleek dat één behandeling in voor- of na-opkomst onvoldoende is. We moeten sowieso gebruik maken van een schema met zowel een behandeling in vooropkomst als naopkomst.

Cera serveert 'Lekkers uit je buurt'

Cera serveert jouw buurt en brengt het verhaal achter het eten op je bord. Zo wordt verbinding gemaakt tussen producenten en consumenten en beleven vennoten de voordelen van lokaal kopen. Die voordelen gaan van de kwaliteitsvolle producten aan een eerlijke prijs over winkelbeleving en kennis van de producent, tot duurzaamheid. Op het menu staan ontmoeting, verhalen en samen genieten van lekker eten als rode draad. Lekkers uit je buurt is een recept dat mee mogelijk wordt gemaakt door Boerenbond en Steunpunt Korte Keten van Ferm. Het smaakt overheerlijk naar de roots van Cera.

Tom Dewanckele

Warme en zorgzame buurten

Door recht van bij de boer te kopen, betalen consumenten een eerlijke prijs en steunen ze de landbouwers. Zonder tussenschakels is er geen extra transport of verpakking nodig, wat het leefmilieu alleen maar ten goede komt. Door het contact met de landbouwers leren consumenten weer de voordelen van seizoensproducten waarderen. Rechtstreeks bij de boer kopen zorgt ervoor dat producten heel vers zijn en hun eigen unieke smaak hebben. Bij de aankoop kan bovendien uitleg gegeven worden over de productiemethode en dat scheidt een vertrouwensband. Door ontmoeting en verbinding tussen buurtbewoners op die manier te stimuleren maakt Cera lokaal mee het verschil.

Waardebonnen

Cera-vennoten kunnen tegen de helft van de prijs waardebonnen ter waarde

van €20 bestellen die ze per bon van €5 kunnen besteden in de 226 deelnemende korteketenwinkels. De waardebonnen zijn geldig van 18 mei tot en met 31 december 2024. Op de volgende pagina's en in onze Boer in de Kijker-rubriek achteraan kan je alvast vijf van de deelnemende landbouwers beter leren kennen. ■

Op zaterdag 6 juli zijn Cera-vennoten met het hele gezin welkom bij de coöperatie BelOrta in Sint-Katelijne-Waver voor het Festival van de Coöperaties. Diverse coöperaties zetten er zich op informatieve, maar vooral ook op een leuke en lekkere manier in de kijker. Voor meer info en het overzicht van de deelnemende bedrijven op de 'Lekkers uit je buurt'-dagen kan je deze QR-code scannen.

Dossier: Lekkers uit je buurt

Met de actie 'Lekkers uit je buurt' zet Cera lokale voeding nationaal in de kijker. Cera-vennoten kunnen tegen een mooie korting waardebonnen bestellen die gebruikt kunnen worden in 226 deelnemende korteketenwinkels. Tijdens het eerste weekend van de Week van de Korte Keten op 18 en 19 mei zetten tien landbouwbedrijven hun deuren open voor de 'Lekkers uit je buurt'-dagen. Zo kunnen Cera-vennoten lokale producten, korteketenproducten en coöperaties (her)ontdekken. Sinds 1 februari heeft Cera een nieuwe CEO waar je alles over te weten komt op pag. 30-31.

© KOEN BAUTERS

Grondleggers van de korte keten

Broers Peter en Bert Boonen wonen en werken samen met hun echtgenotes in een historische hoeve even buiten het centrum van Achel. De boerderij werd opgericht door hun grootouders die sinds de start in 1935 al aan hoeveverkoop deden. De ouders van Peter en Bert verkochten op hun beurt vooral boter, maar in 1990 namen de broers het roer over en installeerden ze een echte hoevewinkel bij kaasmakerij Catharinadal. Tegenwoordig worden hun klanten verwend met meer dan tweehonderd zelfgemaakte zuivelproducten.

Tom Dewanckele

Het is vooral Bert die zich bekommert om het melkvee dat zo'n honderdtal roodbonte koeien telt. Zijn vrouw Carine helpt mee om de verse melk als basisproduct te gebruiken voor boter, desserts, zuivel en maar liefst 150 verschillende kazen. De ambachtelijke kazen worden via een eeuwenoude Kempische methode gemaakt en zijn vrij van additieven. Catharinadal is samen met zo'n 30 andere Limburgse

boeren en producenten lid van de coöperatie 'Puur Limburg' en laat geïnteresseerde bezoekers proeven van een rondleiding of leert ze de knepen van het vak in een workshop kaasmaken.

Wisselwerking met klant

Toen de broers de boerderij overnamen was het vanzelfsprekend dat de hoeveverkoop bleef en zelfs verder werd uitgebreid met een eigen winkel. "Het was

Peter Boonen:

"Het rechtstreeks contact met de klant zorgt voor groot begrip en respect langs beide kanten"

voor ons niet nodig om de boerderij te laten groeien, maar we wilden verder inzetten op uitbreiding van onze verkoop. Een eigen winkel geeft je zekerheid en je bent niet langer afhankelijk van een groothandel. Het is daarnaast fantastisch dat de consument op deze manier terug in contact komt met de boer zelf. We krijgen duidelijk te horen waar de consument van wakker ligt. Onze klanten zorgen er zo eigenlijk voor dat we zelf duurzamer boeren en helpen door hun nieuwsgierigheid de diversiteit in onze producten te behouden. In België heb je bijvoorbeeld zo'n 2000 verschillende apperassen, terwijl je er in de supermarkt misschien maar vier kan vinden. Zonder korte keten zou de toekomst er dus heel anders uitzien."

Naar buiten treden

Kaasmakerij Catharinadal zoekt voortdurend naar nieuwe manieren om de artisanale zuivelproducten bij een nog breder publiek in de smaak te laten vallen. Naast hun rondleidingen en workshops doen ze aan verdere verbreding in de vorm van hoefetoerisme. "Wij hebben vaak al eens in de krant of in boekjes gestaan met een artikel, maar de respons die we nu krijgen op deze Cera-actie is een overweldigend succes. De Cera-vennoten vormen een warme, gezellige en grote familie die zorgt dat we buiten de grenzen van onze landbouwsector stappen, terwijl het op een bepaalde manier toch nog logisch, vertrouwd en dichtbij blijft voelen." ■

Onderwijsjob ingeruild voor een hoevewinkel

Eind 2020 openden Evelien Maertens en haar echtgenoot Davy Cool hun eigen hoevewinkel 'Cool & co' in Lichtervelde. Na een leuke en boeiende periode van zeventien jaar in het onderwijs, was het voor Evelien tijd voor een nieuw hoofdstuk. Het kriebelde al langer, maar toen de oude serre vervangen werd door een nieuwe loods werd tegelijk een mooie ruimte voorzien voor de hoevewinkel en aanpalende frigo. Sindsdien geniet ze dagelijks zichtbaar van het sociaal contact met de klanten.

Tom Dewanckele

Davy nam het bedrijf in 2003 over en is de derde generatie die met hart en ziel het tuinbouwbedrijf verder zet. "Mijn vader was de zoon van een tuinbouwer uit Pittem en nam in 1972 een klein bedrijfje over. Het was toen niet meer dan een huis en een schuur. Eén jaar later zette hij zijn eerste serre, die ondertussen tot zo'n 12.000m² is uitgegroeid. We vangen ons regenwater op in een waterreservoir om de prei onder stromend water te kunnen schoonspelen."

Ruim lokaal aanbod

Het assortiment van de hoevewinkel bestaat hoofdzakelijk uit groenten en fruit, aangevuld met een uitgebreid assortiment lokale producten waaronder sapjes, confituren, granola, hoeveijs, koekjes, kaas en eitjes. "Onze groenten uit eigen kweek bestaan voor het openluchtgedeelte uit prei en knolselder die samen met de salade uit de serre worden aangeboden op de REO-veiling. Begin mei worden ook jonge aardappelen geteeld in de serre, maar die dienen uitsluitend voor verkoop in de eigen winkel. Daarbovenop proberen we zoveel mogelijk producten van lokale collega-

landbouwers aan te bieden zoals champignons en tomaten."

Kwaliteit en versheid

De hoevewinkel van Evelien en Davy tekende zoals zovelen vrij snel in op het aanbod van Cera om met waardebonnen aan de slag te gaan. "Naast natuurlijk onze hoevewinkel bekend te maken

© TOM DEWANCKELE

bij een groter publiek, is het voor ons belangrijk om mensen er bewust van te maken dat er naast de supermarkt nog andere goeie, lokale alternatieven zijn om hun inkopen te doen. We horen veel klanten die echt overtuigd zijn van onze versheid en kwaliteit. Ze komen aanvullend op hun gewone inkopen bij ons langs voor lekkere verse groenten en fruit." ■

Evelien Maertens:

"Onze salade is dagvers en heeft slechts enkele meters transport moeten afleggen voor onze klanten ze in handen hebben."

Korte keten zal de komende jaren alleen maar verder groeien

Wouter Saelens werkt sinds 2010 mee in het gemengd akkerbouw-bedrijf met zo'n 200 koeien van het Belgisch witblauw ras. Hij is zo de zesde generatie van oudste zonen die de familietraditie in Herent verderzet. In 2005 werd beslist om hun woning aan te passen en een ruimte te verbouwen tot verwerkings- en winkelruimte voor de thuisverkoop van aardappelen en vlees. Sindsdien is de naam hoeveslagerij 'Ten Halve' ontstaan.

Tom Dewanckele

Vader Paul Saelens was melkveehouder en maakte de overstap van melkkoeien naar zoogkoeien. Hij zette een nieuwe stal om het werken met de dieren minder arbeidsintensief en veiliger te maken. De interesse om zelf de eigen dieren te verwerken groeide en kreeg een duwtje in de rug door de nonkel van Paul die beenhouwer was. "Eigenlijk is het particulier slachten en zelf verdelen sinds

halfweg de jaren negentig gaandeweg gegroeid. Tegenwoordig slachten we al onze koeien zelf: elke drie weken particulier, elke week een halve koe voor de supermarkt en daarnaast leveren we nog aan verschillende restaurants."

Boerenprotesten

In 2020 kende de korteketenverkoop een enorme boost door de coronapandemie en de daarbij opgelegde maat-

regelen. Begin dit jaar kwam daar bij hoeveslagerij Ten Halve een nieuwe voelbare piek bij. "Wij hebben duidelijk gemerkt dat tijdens en na de boerenprotesten van dit voorjaar meer mensen bewust voor onze korteketenproducten kozen. Het is dus een duidelijke trend dat mensen meer stilstaan bij hun koopgedrag en eerder kiezen voor een lokaal product. Die manier van denken zal volgens mij in de toekomst alleen maar toenemen."

Nieuwe wind

Wouter en zijn ouders zijn zelf Cera-vennoten en maken zelf vaak gebruik van de vele voordelen. Het leek hen dus logisch om in te tekenen op de actie met de waardebonnen. "Als je zelf vaak ingaat op Cera-voordelen bij anderen, waarom zou je dan zelf niet eens meedoen? We zijn in de streek rond Leuven en de bredere regio al heel goed bekend, maar het brengt voor ons een nieuwe wind in de zaak en zorgt voor nieuwe mensen die de weg naar onze producten vinden." ■

Wouter Saelens:

"In de toekomst gaan we misschien minder vlees eten in totaliteit, maar wel veel bewuster kiezen welk vlees we wel nog eten."

Marc De Boey:

"Ik wil mensen laten stilstaan en iets kunnen bijbrengen over gezonde voeding en streekproducten"

opstart voorzitter van de coöperatie 'Smaak van Waas', een coöperatie van zeventien lokale voedselproducenten die zich verenigd hebben om vooral samen promotie te voeren. "Het is voor mij niet meer dan logisch om mee te werken aan deze Cera-actie. Door deel te nemen aan dergelijke acties hoop ik enerzijds de drempel naar korteketenwinkels te verlagen, maar ook vooral een stuk bewustzijn rond onze voeding mee te geven. We moeten de komende jaren die bewustmaking verder vergroten en de Cera-vennoten zijn hier een ideale opstap voor."

Boodschap verspreiden

Bij Ijshoeve De Boey worden de vruchten van hun eigen fruitbomen of van andere producenten van 'Smaak van Waas' gebruikt om smaak te geven aan hun ijs. Marc is tevreden dat er de afgelopen jaren een duidelijke trend is om bewuster lokaal te kopen. "Het is voor ons allemaal een grote hulp dat de overheid ondertussen ook mee is in het korteketenverhaal en een belangrijke ondersteunende rol daarin opneemt. Het is natuurlijk iets dat tijd vraagt, maar ik probeer in al mijn presentaties en rondleidingen extra verduidelijking en achtergrond mee te geven om zo de boodschap verder te verspreiden. Het is echt een passie voor mij. Ik ging onlangs zelfs in Wallonië op bezoek in korteketenwinkels om te kijken hoe ze het daar aanpakken." ■

Geluk bij een ongeluk

De familie De Boey baat al vele generaties een gemend landbouwbedrijf uit. In 1989 startten Marc en Christine samen hun melkveebedrijf op een nieuwe locatie, de Groenendijk, aan de rand van de Koningskielrechterpolder. Nadat hun dochters Liselotte en Christine een opleiding als ambachtelijk ijsbereider volgden, werd in 2015 Ijshoeve De Boey geboren. De familie wil zo veel mogelijk eigen grondstoffen gebruiken om sublieme smaken te ontwikkelen. Door A2A2-melk van hun eigen koeien te verwerken tot roomijs, trokken Marc en zijn gezinsleden resoluut de kaart van de korte keten.

Tom Dewanckele

De droom om een eigen ijs-hoeve te starten, speelde al vele jaren door hun hoofd. De definitieve beslissing kwam er uiteindelijk na een zwaar ongeluk van echtgenote Christine. "Mijn vrouw kon door dat ongeluk niet meer buitenshuis werken en dat gaf ons het spreekwoordelijke duwtje om effectief onze droom waar te maken. Toen we in 2015 openen had ik dat jaar zelf ook een zwaar ongeval. Ik liep geregeld rond op ons nieuw terras met mijn krukken en het

viel me op dat veel mensen geen ijs mochten of konden eten doordat ze bepaalde koemelkeiwitten niet verdroegen. Na veel onderzoek kwam ik uit bij het A2A2-gen dat Jerseykoeien voor 80% in zich hebben. We zijn daarom aan een omschakeling begonnen en zullen tegen volgend jaar enkel nog Jerseys melken.

Vaste waarde

Ijshoeve De Boey is het coöperatief denken erg genegen. Marc is sinds de

© MICHAEL DEINSE

Na 25 jaar terug thuiskomen in Leuven

Cera-groep heeft een nieuwe CEO: Frederik Vandepitte

Met zo'n 400.000 enthousiaste vennoten is Cera zonder twijfel de strafste en warmste coöperatie van het land. Franky Depickere, die sinds 2006 de Cera-groep succesvol geleid heeft, gaf op 1 februari de fakkel door aan Frederik Vandepitte. De recent 50 jaar geworden nieuwe CEO en gedelegeerd bestuurder stond sinds 2019 aan het hoofd van KBC Securities NV.

Tom Dewanckele

Cera is een financiële coöperatie van, voor en door vennoten. Vooral het samenwerken vormt de basis voor hun ondernemerschap. Er worden drie grote doelen nagestreefd waarvan de eerste het realiseren is van een positieve impact in de samenleving. Cera wil unieke

vennotenvoordelen en beleving bieden en wil daarbovenop financiële slagkracht realiseren door als hoofdaandeelhouder KBC Groep lokaal te verankeren. Drie heldere doelstellingen waar de nieuwe CEO Frederik Vandepitte zich de komende jaren ten volle voor zal inzetten.

Dag Frederik, waar ben jij opgegroeid?

"Ik ben zelf opgegroeid in Holsbeek, de rand rond Leuven, maar mijn ouders zijn beiden afkomstig uit Beselare in West-Vlaanderen. Wij waren de enige uitwijkelingen van de familie en ik herinner me nog veel vakanties die ik doorbracht op de boerderij van mijn grootouders langs mijn vaders kant. Het was een kleine boerderij die nooit de omslag naar mechanisatie heeft gemaakt en uiteindelijk gestopt is."

Jouw vader was nog ondervoorzitter bij Boerenbond?

"Dat klopt, hij heeft zijn volledige carrière voor Boerenbond gewerkt. In de periode van de invoering van de melkquota heeft hij letterlijk het hele land afgereisd om lezingen en duiding daarrond te geven. Hij was onder meer betrokken bij de vzw 'Ieder voor Allen', die aan de basis lag van de oprichting van Trias, vandaag nog steeds één van de grotere ontwikkelingsorganisaties van ons land."

Hoe is jouw carrière verlopen eens je afstudeerde aan de KU Leuven?

"Na mijn studies handelsingenieur aan de KU Leuven volgde ik een MBA (Master of Business Administration) aan Columbia Business School in New York. Die twee jaar leerde ik niet alleen de financiële sector beter kennen, maar ze waren voor mij ook heel belangrijk op vlak van persoonlijke maturiteit en de wereld ontdekken. Door mijn stage bij Morgan Stanley in Londen kon ik in 2002 daar voltijds aan de slag. Ik gaf advies over het nemen van strategische stappen en hoe bedrijven zich daarvoor kunnen financieren. Toen de kans kwam om de job in Australië uit te oefenen, zijn mijn vrouw en ons eerste kindje mee naar Sydney getrokken. We zijn daar uiteindelijk drie jaar gebleven en in 2007 kwam ik terug naar Londen om vanaf dan voor klanten op de Belgische markt te werken. Na een vijftal jaren zocht ik naar een Belgisch bedrijf

waar ik vanuit een managementrol aan de slag kon en dat heb ik gevonden bij Incofin in Antwerpen."

Maar voor je bij Cera kwam, ben je eerst nog bij KBC aan de slag geweest?

"Ja, de lokroep van de financiële sector. Ik heb altijd een warm hart gehad voor onze innovatieve KBC-Bank en zijn lokaal beslissingscentrum. Ik heb daar de leiding gekregen over KBC Securities, de zakenbankactiviteiten van KBC in België met zo'n 140 werknemers. Ik vond dat een heel boeiende periode... tot ik eind oktober vorig jaar werd aangesproken voor mijn nieuwe rol als CEO bij Cera."

Dat kwam onverwacht?

"Ja, maar het voelde voor mij wel meteen heel juist om op de vraag in te gaan. Mijn financiële ervaring en achtergrond zullen helpen om de bestuurdersrol binnen KBC-groep op te nemen en anderzijds kan ik het verhaal van de coöperatie Cera met haar medewerkers helpen verderzetten en uitbouwen. Ik kom op die manier na zo'n 25 jaar terug in Leuven terecht en het voelt toch echt aan als thuiskomen. Ons kantoor is vlak naast het stadhuis dat ik gedurende al die jaren toch het mooiste stadhuis van de wereld ben blijven vinden (lacht)."

Volledig terug naar jouw roots dus.

"Klopt, ik heb hier vroeger zelf nog in het bestuur gezeten van kunstencentrum STUK in Leuven en dat maakt het dus wel bijzonder voor mij om nu voor een organisatie te mogen werken die hier haar roots heeft en nauw verweven is met talrijke andere instellingen. Ik heb altijd gevoeld dat er in de vele partnerorganisaties van Cera mensen aan de slag zijn die de waarden van die organisaties op lange termijn ter harte nemen. Daar nu zelf verantwoordelijkheid voor krijgen en mijn eigen steentje aan kunnen bijdragen voelt voor mij echt speciaal."

Je hecht duidelijk belang aan het maatschappelijke aspect van de functie.

"Zeker, dat blijft altijd terugkomen in de keuzes die ik maak. Cultuurraad van de Leuvense studenten, kunstencentrum STUK, impactinvesteringen bij Incofin vaak heb ik gezocht naar maatschappelijke impact. Ik probeer als leidinggevende een goed evenwicht te vinden tussen visie en strategisch denken aan de ene kant en een menselijke aanpak aan de andere kant."

Heb je vanuit jouw managementervaring tips voor landbouwers?

"Wat ik zelf met vallen en opstaan heb moeten leren, is om evenwicht te vinden in de balans tussen werk en privé. Ik denk dat het superbelangrijk is dat je als manager of landbouwer voldoende tijd voor jezelf maakt. Dat klinkt misschien wat egoïstisch, maar die zelfzorg is zowel fysiek als mentaal zeer belangrijk. Ik denk daarbij aan de vergelijking met een vliegtuig: als de zuurstofmaskers naar beneden vallen, moet je die eerst zelf opzetten voor je anderen kan helpen. Alleen als je dus voldoende voor jezelf zorgt, kan je ook het beste van jezelf geven voor anderen."

Hoe kijk je naar de boerenprotesten van de afgelopen maanden over heel Europa?

"De kern van de zaak blijft voor mij de voedselvoorziening en welvaart. We zien het allemaal als veel te vanzelfsprekend dat onze winkels vol liggen met goedkope verse groenten en fruit. Landbouw dichtbij onmogelijk maken om dan dezelfde producten te importeren uit andere landen tegen de laagst mogelijke prijs; dat lijkt me helemaal niet verstandig."

Zal er bij Cera de komende jaren onder jouw beleid iets veranderen?

"Ik ben mijn voorganger Franky Depickere en zijn ploeg heel dankbaar, want door hen verkeert Cera in een zeer goede gezondheid. Nu moeten we

vooral een relevante en aantrekkelijke propositie voor onze vennoten blijven garanderen. Hoe kunnen we daarnaast het verhaal van Cera op de best mogelijke manier naar de buitenwereld communiceren? Hoe krijgen we meer verbinding tussen de mensen waar we ons voor inzetten? Verbinding die noodzakelijk is om tot solidariteit en samenwerking te komen. Je moet dus niet alleen in je hoofd, maar ook in je hart openstaan voor ambities en dromen van anderen, want dan pas kunnen we bruggen bouwen en komen tot samenwerking en solidariteit." ■

"We zien het allemaal als veel te vanzelfsprekend dat onze winkels vol liggen met goedkoop vers voedsel."

Hoe is Cera ontstaan?

In 1892 werd in het Vlaams-Brabantse Rillaar de eerste coöperatie opgericht waaruit later CERA Bank zou groeien. In juni 1998 fuseerde CERA Bank met Kredietbank en ABB Verzekeringen tot KBC. Op 4 juni 1998 werd de KBC Bankverzekeringsgroep gevormd, waarbij de bankactiviteiten van CERA Bank cvba werden ingebracht in KBC Bank nv en ontstond de financiële coöperatie Cera. Cera zoals we het nu kennen is dus al lang geen bank meer. Ze groepeerde de vroegere vennoten van CERA Bank en nieuw toetredende vennoten en geeft een eigentijdse invulling aan coöperatieve waarden.

LEES MEER op onze website

Surf naar www.boerenbond.be/cera

Terugblik op het eerst kwartaal van 2024

Cashflowbarometers blijven volatiel

De cashflowbarometers voor de intensieve veehouderij in Vlaanderen geven een zicht op de evolutie van de rendabiliteit voor de belangrijkste intensieve veehouderijsectoren in Vlaanderen: de melkvee-, de varkens-, de braadkippen- en de leghennenhouderij. De barometers kleuren verder groen voor het eerste kwartaal van dit jaar, al geeft de hoge volatilité geen garanties voor de toekomst.

Jan Leyten, KBC

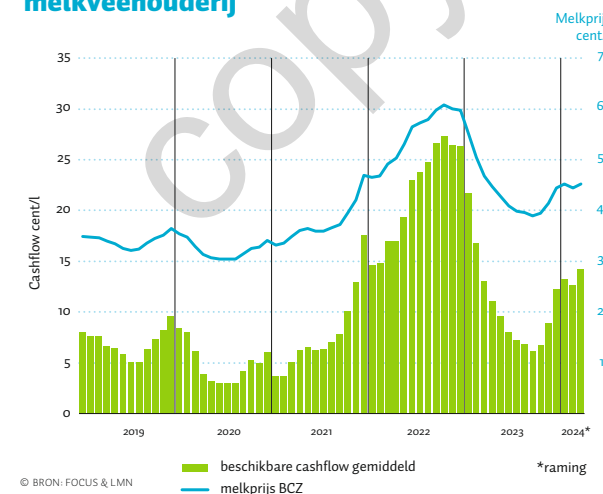
Vooraleer in te gaan op de bespreking van de cijfers, vind je hieronder eerst een korte toelichting over de gehanteerde methodiek. De rendabiliteitsanalyse gebeurt op basis van sectorgemiddelde technische en bedrijfseconomische resultaten. Zo krijgen we een globaal beeld van de rendabiliteit in een bepaalde sector. Deze gemiddelde resultaten mogen niet zomaar doorgetrokken worden naar een individueel bedrijf. Er zijn namelijk vaak grote verschillen tussen bedrijven wat betreft de inkomsten, de uitgaven en de kredietlasten. De meest aangewezen financiële parameter om rendabiliteit in kaart te brengen is de cashflow. Cashflow is namelijk het verschil tussen de inkomende en de uitgaande geldstromen, of met andere woorden wat er financieel gerealiseerd wordt. De cashflow die we in deze analyse gebruiken is de beschikbare cashflow, ook wel vrije cashflow genoemd. Deze wordt berekend door van alle bedrijfsinkomsten de bedrijfsuitgaven af te trekken, inclusief de kredietlasten (kapitaalsaflossingen en rentes). Zo komen we tot wat er werkelijk over blijft. De cashflows worden in deze analyse uitgedrukt per eenheid geproduceerd product. Bijvoorbeeld per liter melk of per afgeleverd vleesvarken.

Melkveehouderij: gunstige vooruitzichten

Figuur 1 toont op maandbasis de evolutie van de melkprijs (blauwe lijn weergegeven op de rechteras) en de gemiddelde beschikbare cashflow (groene staafgrafiek weergegeven op de linker as). Opvallend is de vrij stabiele melkprijs en rendabiliteit in de jaren 2019, 2020 en 2021. Gemiddeld

bedroeg in deze periode de beschikbare cashflow 6,4 cent per liter melk. En dan, vanaf oktober 2021 tot eind 2022, valt de spectaculaire stijging op van de melkprijs en de cashflow, tot een nooit geziene melkprijs van meer dan 60 cent per liter melk en een cashflowpiek van 27 cent. En dat ondanks de sterk gestegen kosten in deze periode. De hoge melkprijs valt te verklaren door de wereldwijde onbalans tussen de vraag en het aanbod van melk. In de grootste melkproducerende regio's in de wereld, ook in Europa, stagneerde de productie terwijl de vraag naar zuivelproducten bleef groeien. De belangrijkste reden voor de stokkende melkproductie waren de slechte weersomstandigheden. Maar vanaf begin 2023 kantelde de markt. De Europese melkproductie, getriggerd door de hoge melkprijs en de betere weersomstandigheden, trok opnieuw aan. Met als gevolg een sterke prijsdaling in de eerste negen maanden van 2023 en dit zowel in Europa als in de rest van de wereld. Na de zomer bereikte de melkprijs zijn bodem. Door de lagere melkprijs en door de impact van diverse milieu- en klimaatmaatregelen in een aantal landen, viel de Europese melkproductie eind 2023 terug tot het laagste niveau in drie jaar tijd. Dit, gecombineerd met een toename van de Europese zuivelexport, zorgde ervoor dat vanaf oktober de melkprijs opnieuw aantrok. Aan de uit-

Figuur 1. Evolutie gemiddelde conjunctuur melkveehouderij

gavenzijde daalden vanaf het najaar 2022 de kosten voor krachtvoeder, energie en kunstmest gestaag. Dit zorgde ervoor dat, ondanks de sterk gedaalde melkprijs, de rendabiliteit nog behoorlijk bleef. De beschikbare cashflow bedroeg in 2023 gemiddeld 10,7 cent per liter. In de eerste drie maanden van 2024 stabiliseerde de melkproductie wereldwijd. In combinatie met een robuuste vraag naar zuivelproducten, ondersteunde dit de melkprijs op een relatief hoog niveau. Door de verdere daling van de energie- en krachtvoederkosten bleef de beschikbare cashflow ook in het eerste kwartaal van 2024 bovengemiddeld (13,4 cent per liter). De combinatie een sterke vraag en een beperkter aanbod van melk zorgt ervoor dat voor de melkveehouderij de vooruitzichten gunstig blijven. De wereldwijde *war for milk* bij de zuivelverwerkende bedrijven, leidt bovendien tot een sterkere marktpositie voor de producenten. Een situatie die wellicht nog een tijdje zal aanhouden.

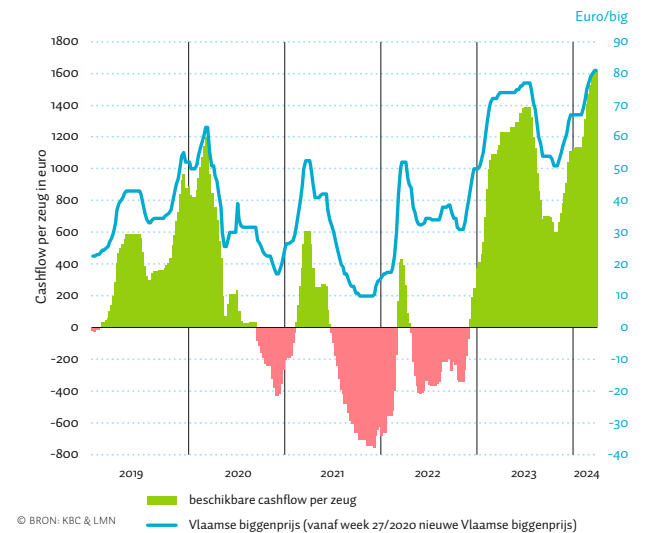
Varkenshouderij: goede rendabiliteit

Structureel is de varkenshouderij op te splitsen in drie types bedrijven: de zeughouderij, waar biggen gefokt worden voor de verkoop; de zuivere vleesvarkensbedrijven waar biggen aangekocht worden om opgekweekt te worden tot slachtvarkens; en de gesloten varkensbedrijven waar de eigen gefokte biggen opgekweekt worden tot slachtrijpe vleesvarkens. De evolutie van de rendabiliteit op elk van deze drie bedrijfstypes wordt hier afzonderlijk besproken.

Zeughouderij. De blauwe lijn in figuur 2 geeft de evolutie weer van de biggenprijs, uitgedrukt in euro per big op de rechteras. De staafgrafiek toont de wekelijkse evolutie van de beschikbare cashflow per zeug, weergegeven op de linker as. Wat onmiddellijk opvalt zijn de grote schommelingen over de jaren. Gemiddeld bedroeg de beschikbare cashflow op jaarbasis de voorbije vijf jaar (2019-2023) ongeveer 250 euro per aanwezige zeug.

De sector kende van begin 2019 tot het voorjaar 2020 een periode van hoogconjunctuur. De grote vraag naar varkensvlees vanuit China door de Afrikaanse varkenspest daar, zorgde voor hoge prijzen en een prima rendabiliteit. En plots, bij het begin van de coronacrisis in februari 2020, keerde de conjunctuur volledig om, met bijna uitsluitend negatieve cashflow in de volgende periode van tweeënhalf jaar. De oorzaken van de laagconjunctuur waren de exportbelemmeringen - door de covidmaatregelen en door de Afrikaanse varkenspest in een aantal Europese landen - gecombineerd met een wereldwijd overaanbod van varkensvlees en een terugval van de Chinese vraag. Tot overmaat van ramp stegen de voeder- en energieprijzen sterk vanaf het najaar 2021, wat leidde tot een diepe crisis

Figuur 2. Evolutie gemiddelde conjunctuur zeughouderij

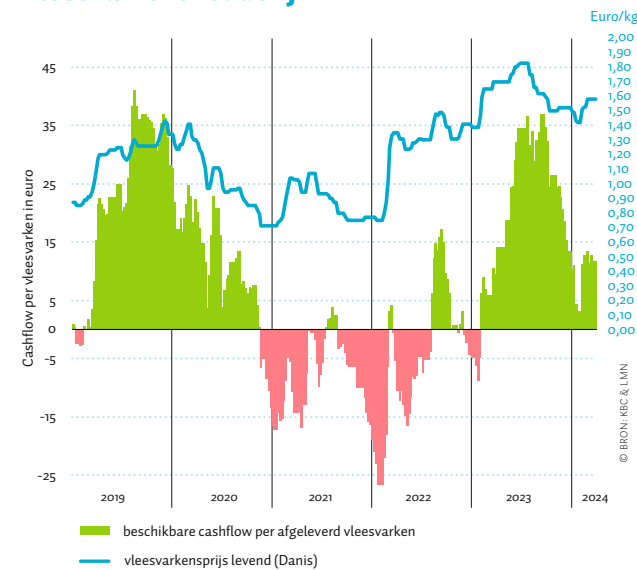
in de Europese varkenshouderij. Eind 2022 trok de biggenprijs eindelijk opnieuw aan door een structureel tekort aan biggen op de Europese markt. Dit tekort was het gevolg van de lange en zware crisis in de sector en van dierziekten in een aantal landen. Daarnaast zorgden strengere milieumaatregelen in een aantal Europese landen voor een verdere krimp in de zeugenstapel. In combinatie met dalende voeder- en energieprijzen, leidde dit tot een prima rendabiliteit met een piek in de zomer van 2023 (beschikbare cashflow: 1400 euro per zeug). Later op het jaar daalde de biggenprijs wel opnieuw, een jaarlijks weerkerend fenomeen. Toch bleef de rendabiliteit nog op een behoorlijk hoog niveau door de gedaalde voederkosten (-19% in 2023) en de extra vraag naar biggen vanuit Spanje, Duitsland en Polen. De gemiddelde beschikbare cashflow over 2023 bedroeg bijna 1000 euro per zeug. De gestegen biggenprijs die door de hoge vraag opnieuw aantrok, in combinatie met verder dalende voeder- en energieprijzen, zorgden eind maart 2024 voor een nooit geziene cashflowpiek van 1600 euro per zeug. De aanhoudende krimp in de zeugenstapel met een tekort aan biggen en vleesvarkens tot gevolg, zal ook in de volgende jaren in het voordeel van de zeughouders blijven spelen.

Vleesvarkenshouderij.

De blauwe lijn in figuur 3 is de prijsevolutie van de slachtvarkens in euro per kg levend gewicht, weergegeven op de rechteras. De staafgrafiek geeft op de linker as de evolutie weer van de sectorgemiddelde beschikbare cashflow voor de zuivere vleesvarkenshouderij in euro per afgeleverd vleesvarken. De voorbije vijf jaar (2019-2023) bedroeg de gemiddeld beschikbare cashflow slechts 8 euro per afgele-

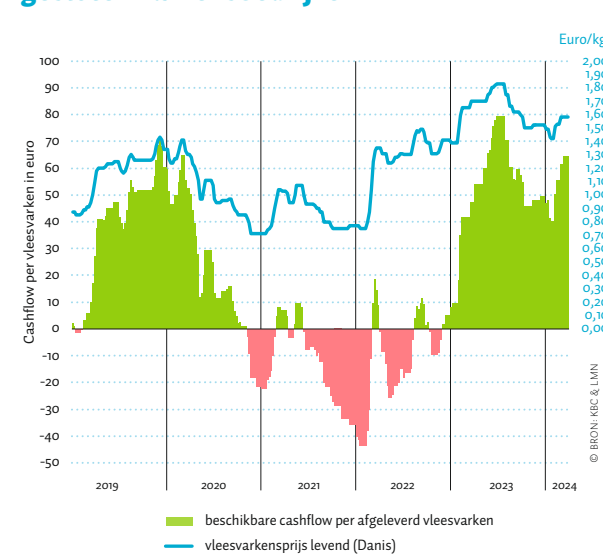
Figuur 3. Evolutie gemiddelde conjunctuur vleesvarkenshouderij

verd vleesvarken. De periodes van hoog- en laagconjunctuur zijn gelijklopend met deze in de zeugenhouderij. Door de aanhoudende daling van het aanbod (het aantal slachtingen in Europa daalde met 7,6 % in 2023), stegen vanaf begin 2023 de vleesvarkensprijs en de cashflow sterk. Anderzijds zorgde deze hoge varkensprijs en de Afrikaanse varkenspest in een aantal landen, voor een daling van de Europese varkensvleesexport. De toegenomen vraag vanuit China werd in grote mate ingevuld door de Verenigde Staten. Door de gestaag dalende voeder- en energiekosten en ondanks de hoge biggenprijs, resulteerde dit over het volledige jaar 2023 in een redelijke rendabiliteit voor de zuivere vleesvarkenshouderij (beschikbare cashflow ongeveer 20 euro per afgeleverd vleesvarken). Echter, door de extreem hoge biggenprijs en de lagere vleesvarkensprijs, daalde in de tweede helft van 2023 de beschikbare cashflow sterk. In het eerste kwartaal van 2024 resulteerde dit, voor de zuivere vleesvarkenshouderij waar alle biggen aangekocht worden, in een beperkte beschikbare cashflow van ongeveer 10 euro per afgeleverd vleesvarken.

Gesloten varkensbedrijven. Voor de gesloten varkenshouderij zien we in figuur 4 vergelijkbare periodes van hoog- en laagconjunctuur als bij de zeugen- en de zuivere vleesvarkenshouderij. De voorbije vijf jaar (2019-2023) bedroeg de gemiddelde beschikbare cashflow slechts 18 euro per afgeleverd vleesvarken. Ook hier zien we sinds begin 2023 een totale omslag in de conjunctuur. De combinatie van een lager slachtvarkensaanbod met gedaalde voeder- en energiekosten, zorgden eindelijk weer voor een ruime rendabiliteit. De gemiddelde beschikbare cashflow in 2023 bedroeg 52 euro per afgeleverd vleesvarken.

Figuur 4. Evolutie gemiddelde conjunctuur gesloten varkensbedrijven

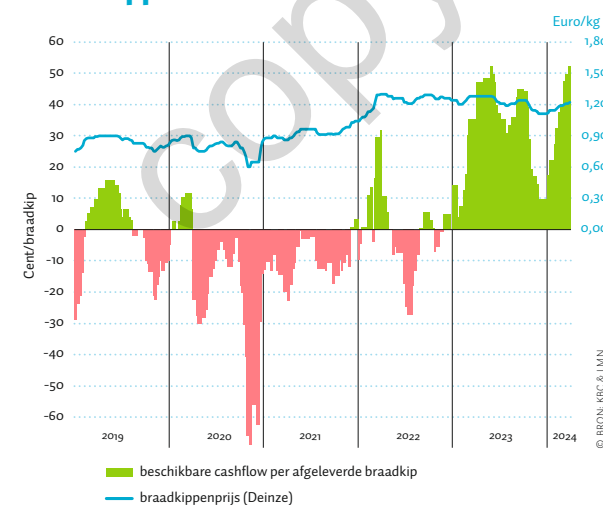

In het najaar 2023 zagen we wel een terugval in de vleesvarkensprijs, een jaarlijks weerkerend fenomeen, waarna in het voorjaar 2024 de vleesvarkensprijs opnieuw aantrok. In het eerste kwartaal 2024 bedroeg de gemiddelde beschikbare cashflow ruim 50 euro per afgeleverd vleesvarken. De verdere krimp in de Europese varkensproductie zal de varkensprijs op de korte en langere termijn blijven ondersteunen. De verwachting is dan ook dat de volgende maanden, mede door de verder gedaalde voederkosten, de rendabiliteit in de gesloten varkenshouderij excellent blijft.

Pluimvee

Braadkippenhouderij. De blauwe lijn in figuur 5 geeft de evolutie weer van de braadkippenprijs (Deinze) in euro

Figuur 5. Evolutie gemiddelde conjunctuur braadkippen

per kg levend gewicht, weergegeven op de rechter as. De staafgrafiek is de sectorgemiddelde beschikbare cashflow uitgedrukt in cent per afgeleverde braadkip.

Wat ook hier onmiddellijk opvalt zijn de extreme schommelingen van de rendabiliteit over de afgelopen jaren. Vanaf het begin van de coronacrisis in het voorjaar 2020 tot eind 2021, zagen we uitsluitend negatieve cashflows. Dit was het gevolg van de sterk gestegen Poolse productie die voor een overaanbod zorgde. Nadien, in het voorjaar 2022, hield de hoogpathogene vogelgriep epidemie in Europa lelijk huis, met als resultaat een krappere aanbod, waardoor de braadkippenprijs opnieuw steeg. De gestegen voeder- en energieprijzen haalden in de zomer van 2022 de rendabiliteit wel opnieuw onderuit.

In de eerste drie kwartalen van 2023 zorgden de dalende voeder- en energieprijzen, in combinatie met een stabiele braadkippenprijs, voor een prima rendabiliteit (35 cent per braadkip). De hogere prijs was voornamelijk toe te schrijven aan het lagere aanbod van braadkippen in Europa, en dat terwijl de wereldwijde vraag naar pluimveevlees verder toenam. In het vierde kwartaal van vorig jaar normaliseerde het aanbod opnieuw, onder meer door een gestegen import van pluimveevlees uit Oekraïne, waardoor de prijs en de cashflow onderuit gingen.

Echter in de eerste drie maanden van 2024 zorgde de combinatie van een dalende voederprijs (min 7 %), en een stabiele productie met een goede vraag ervoor dat de rendabiliteit in de braadkippenhouderij opnieuw aantrok. Met eind maart 2024 een gemiddelde beschikbare cashflow van rond de 50 cent per afgeleverde braadkip. Positief is ook dat de druk op de markt vanuit Oekraïne en Polen in het eerste kwartaal van dit jaar wat afnam.

Voorspellingen maken op de korte termijn is voor de braadkippenhouderij uiterst moeilijk. De hoogpathogene vogelgriep blijft namelijk niet alleen in Europa voor grote onzekerheid zorgen. Positief is wel dat de wereldwijde consumptie van pluimveevlees verder blijft stijgen.

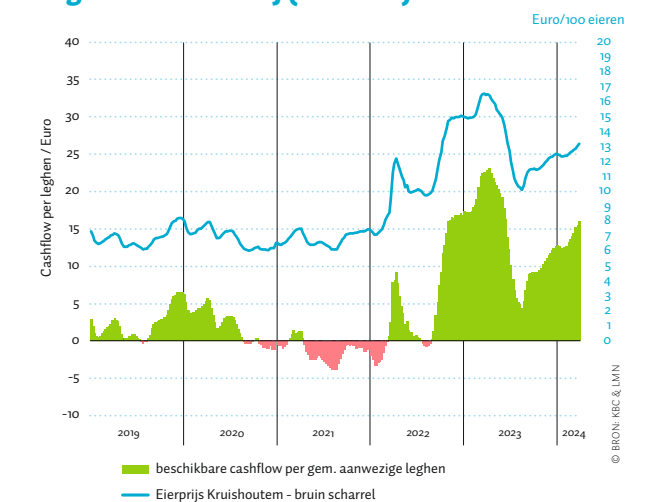
Leghennenhouderij. In figuur 6 wordt voor de productie van scharreleieren, de evolutie van de eierprijs (blauwe lijn) en de cashflow per leggen weergegeven. Voor de productie van eieren in de kooihuisvesting (figuur 7) zijn de resultaten vergelijkbaar.

Vanaf het najaar 2020 tot het voorjaar 2022 kende ook de leghennenhouderij een periode van laagconjunctuur. Eerst was er het effect van de coronacrisis; nadien speelden de gestegen voederprijzen de sector parten. En dan, vanaf september 2022, trok de eierprijs sterk aan door een krappere aanbod als gevolg van de hoogpathogene vogelgriep epidemie in grote delen van Europa. Ook in de eerste helft van 2023 bleef de prijs voor scharreleieren hoog, terwijl de voederprijs gestaag daalde (-12% in

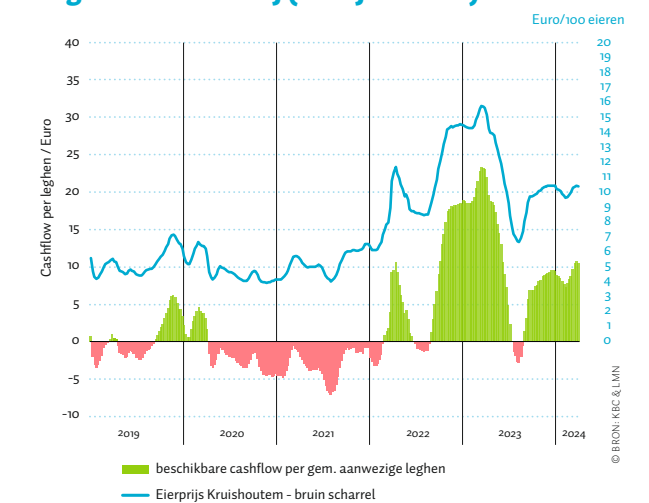
2023). Het resultaat was dat de beschikbare cashflow verder steeg tot boven de 20 euro per leggen. In de zomer echter sloeg de rendabiliteit om. Oekraïne werd opnieuw een belangrijke leverancier op de Europese eiermarkt, waardoor het aanbod steeg, terwijl de export van eieren terugliep. Nadien, vanaf het najaar 2023, steeg de eierprijs opnieuw, door de blijvende druk van de hoogpathogene vogelgriep op het aanbod. In combinatie met dalende voederprijzen (-6% in het eerste kwartaal 2024) zorgde dit eind maart 2024 voor een behoorlijke cashflow van rond de 15 euro per leggen.

Op korte termijn zal de gestegen opzet van leghennen in Europa zorgen voor een stijgend aanbod aan eieren, wat wellicht voor druk op de prijs en de cashflow kan zorgen. Maar ook in de toekomst blijft de hoogpathogene vogelgriep de grote onzekere factor. ■

Figuur 6. Evolutie gemiddelde conjunctuur leghennenhouderij (scharrel)

Figuur 7. Evolutie gemiddelde conjunctuur leghennenhouderij (verrijkte kooi)

Snelle tractoren verplicht naar de periodieke keuring

Snelle tractoren kunnen op geen enkele manier reglementair een trage landbouwaanhangwagen trekken. © JOHN DEERE

Sinds 1 januari 2018 worden tractoren opgesplitst in twee categorieën: snelle en trage, of nog categorie a en b. Categorie b-tractoren mogen volgens hun COC (certificate of conformity/gelijkvormigheidsattest) sneller dan 40 km/uur rijden. Daar zijn echter ook nadelen aan verbonden. Na 6 jaar kijken we kritisch naar de huidige stand van zaken.

Tom Destoop, verantwoordelijke Landbouwmechanisatie en Bodembeheer

Onwetendheid bij landbouwers

Sinds 2018 zijn er ongeveer 2000 snelle tractoren op onze wegen gebracht. De laatste drie jaar steeg het aandeel snelle tractoren van 14% naar 23%. Ongeveer één op vier van de nieuwe tractoren is dus van het type b. Wees je goed bewust van welk type trekker je koopt. De meeste merken leveren af-fabriek snelle tractoren. Dit maakt dat er extra administratie aan te

pas komt om die tractoren in te schrijven als trage tractoren. Natuurlijk moet ook hun snelheid teruggebracht worden tot 40 km/uur. In de praktijk kunnen snelle of trage tractoren dus dezelfde machines zijn. Vandaar dat sommige dealers makkelijker snelle dan trage types verkopen. Daarbij worden de nadelen echter vaak over het hoofd gezien of wordt de koper er niet van op de hoogte gebracht.

Periodieke keuring verplicht

Snelle tractoren moeten – net zoals auto's en vrachtwagens – elk jaar naar de periodieke keuring. Een vervelende bijkomstigheid is dat er geen oproep tot keuring wordt verzonden vanuit het keuringscentrum. Je krijgt dus geen jaarlijkse oproepingsbrief. Bijgevolg moet je als eigenaar zelf bijhouden wanneer je naar de keuring moet. Op het keuringsbewijs is duidelijk aangegeven of je tractor onderworpen is aan een periodieke keuring. Aangezien veel landbouwers er zich niet van bewust

Veel landbouwers beseffen niet dat ze een snelle tractor hebben.

zijn dat hun tractor een 'snelle' tractor is, kan dit verregaande gevolgen hebben. De boete hiervoor bedraagt 1000 euro, maar in geval van een ongeluk kan dit andere proporties aannemen. Voor trage tractoren in landbouwgebruik is een eerste keuring bij ingebruikname voldoende en geldt er een vrijstelling van de periodieke keuring voor zover ze enkel gebruikt worden voor landbouwdoeleinden.

Aanhangwagens

Een van de belangrijkste knelpunten aangaande snelle tractoren zijn de aanhangwagens. Ook deze werden namelijk opgesplitst in categorie a en b. Alle bestaande landbouwaanhangwagens zijn categorie a en dus gemaakt om maximaal 40 km/uur mee te rijden. Daarom mogen ze niet getrokken worden door een snelle tractor. Met aanhangwagens bedoelen we de klassieke karren, wagens of beertonnen, maar evengoed alle getrokken machines! Tot op heden is er nauwelijks een aanbod van snelle landbouwaanhangwagens op de markt. De enige wagens die deze tractoren dus mogen trekken, zijn wagens uit het snelle verkeer (type vrachtwagens).

	15000 kg
A - 1:	6900 kg
A - 2:	11500 kg
	T - 1 T - 2 T - 3
B - 1:	3500 kg 3500 kg kg
B - 2:	16000 kg 16000 kg kg
B - 3:	40000 kg 40000 kg 40000 kg
B - 4:	40000 kg 40000 kg 40000 kg

Snelle tractoren zien er vaak helemaal hetzelfde uit als hun trage variant. De gevolgen bij controle, en zeker na een ongeval, zijn echter niet min.

Ook ladingzekering is verschilpunt

Voor wat de regelgeving rond ladingzekering betreft, stellen we vast dat snelle tractoren beoordeeld worden zoals vrachtwagens. Dit betekent dat er andere, striktere, regels gelden inzake spanriemen, bevestigen van lading, boetecatalogus ... Voorts merken we op dat snelle tractoren die gebruikt worden voor niet-landbouwactiviteiten moeten worden uitgerust met een tachograaf om rij- en rusttijden te respecteren.

Trage tractoren die toch snel rijden?

Helaas is het nog steeds een gangbare praktijk dat trage tractoren – op papier dus Ta – in de praktijk toch sneller dan

40 km/uur rijden. We moeten er ons als sector van bewust zijn dat deze tractoren niet voldoen aan hun homologatie en in principe in beslag kunnen worden genomen, zeker in geval van een ongeluk. Met de huidige spelregels adviseren we onze leden om enkel trage tractoren aan te schaffen en deze niet op te drijven tot boven de 40 km/uur. Enkel in heel specifieke gevallen kan een Tb-tractor een meerwaarde betekenen. ■

Bestaande aanhangwagens mogen niet getrokken worden met een snelle tractor.

Identificatie van het voertuig en technische kenmerken			
Mark D.1			
Handelsnaam D.3			
Fabrikatetype D.2.1			
Variant D.2.2	7000x10000		
versie D.2.3			
Techn. toelating maximummassa P.1	15000 kg	Nationale toelating maximummassa P.2	---
Overlegcategorie D.4	T1b	Nationale aand. (D.1)	Landbouw/bobouw/akke
Keuringscriterium D.2	---		
WVTA K	---		
Belegch. ref. nummer (K.1)	---		
Motorvermogen P.2	179.00 kW	Code (B.1)	491
Brandstof P.3	Gasolie	Zwaarteen verhouding S.1	2
Vermoeidingsvermogen P.4	---	Staanplaats D.2	---
Maximum snelheid T	50	Staanplaats V.B	Phase V

KEURINGSBEWIJS	
[8] KEURINGSBEWIJS GELDIG TOT 13 / 10 / 2024	
Volgende periodieke keuring vanaf: 13/08/2024 tot ultimo: 13/10/2024 met behoud van de referentiedatum met geldig onder Technische Richtlijn of Identificatievering	
(1) Keuringscentrum	(2) Landbouw/Bosbouw/Rekkor
(3) Keuringsnummer	(4) Gewoon gebruik
(5) Keuringsdatum	(6) Keuringsdatum
(7) Technisch getuige op 13/10/2023	(8) Technische fiche of identificatievering
(9) DIT KEURINGSBEWIJS STEMT OVEREEN MET DE STAAT VAN HET VOERTUIG OP HET OGENBLIK VAN DE KEURING.	
Het voertuig voldoet aan de technische voorschriften	
Opmerringen	

Vaak weten landbouwers niet welk type tractor ze gekocht hebben. Op het inschrijvingsbewijs staat dit duidelijk aangegeven.

Op het keuringsbewijs staat duidelijk aangegeven of het gaat om een tractor die onderworpen is aan de periodieke keuring of niet. Je kan er ook zien wanneer je tractor opnieuw naar de keuring moet.

Jos Daems
algemeen proost Boerenbond &
Landelijke Gilden

Van zaaien tot brood

Zaaien gaat vlug, groeien gaat langzaam en vruchten zie je meestal slechts in hoop en uit de verte.

Maar wat zou zaaien anders zijn dan telkens toch maar opnieuw geduldig herbeginnen aan het nauwelijks te overschatten dagdagelijkse werk. Zo gaat het met de zaaier. Hij betreedt het omgeploegde land en strooit z'n handen leeg. Geduldig gaat hij heen en weer, en uit de zweeps slag van zijn hand spreken tederheid én vastberadenheid. Hij kijkt niet achterom, maar als zijn armen moe zijn en zijn handen leeg, valt de avond over het land. Dan rust en vertrouwt hij dat alles zal gedijen.

Dagen en nachten later gebeurt het wonder. Het gaat weelderig bloeien, door de wind gestreeld. Iedere ochtend worden de halmen door zachte dauw gekoeld, en als het volle zomer is worden zij rijp en glanzend goud. Dan is het tijd voor de oogst. Tijd om te maaien en te binden; tijd voor de dorsvloer, tijd om brood te worden, warm en voedzaam op de tafel van de mensen.

“Laten we zaaien met vastberadenheid, wetende dat elke storm die we trotseren ons dichterbij de oogst brengt.”

© SHUTTERSTOCK.COM

Lessen uit aprilse grillen

In de wispelturige dans van april, waar zonnestralen zich vermengen met regendruppels en windvlagen, werd het ritme van de natuur op zijn scherpst gevoeld. De oude weerspreuk 'April veranderlijk en guur, brengt hooi en koren in de schuur' vat deze grilligheid treffend samen, en biedt een diepere reflectie op de cyclische aard van het leven.

April, de maand van overgang, symboliseert de veerkracht van de natuur. Haar onvoorspelbare karakter herinnert ons eraan dat verandering onvermijdelijk is, maar ook vruchtbaar. Net zoals de wisselende weersomstandigheden van april, ervaren we momenten van helderheid en wisseling in ons eigen leven. Maar juist in deze schommelingen schuilt de mogelijkheid voor groei en oogst. De guurheid van april herinnert ons aan de kracht van doorzettingsvermogen en veerkracht. Ondanks de uitdagingen die het met zich meebrengt, brengt het ook beloften van overvloed en voorspoed. Net zoals de boer zijn velden bewerkt, zaiend in het vertrouwen dat zijn arbeid

vruchten zal afwerpen, zo moeten ook wij blijven geloven in de vruchtbaarheid van onze inspanningen, zelfs als de omstandigheden onzeker lijken. In de symboliek van 'hooi en koren in de schuur' zien we de beloning van geduld en volharding. Het hooi en koren vertegenwoordigen niet alleen materiële rijkdom, maar ook de vruchten van onze persoonlijke groei en ontwikkeling. Ze symboliseren de oogst van onze inspanningen, en de beloning voor onze veerkracht in tijden van tegenspoed.

Dus nu april zijn grillige gezicht liet zien, blijven we vertrouwen dat zelfs in de meest turbulente tijden, er een tijd van overvloed en voorspoed zal komen. Laten we zaaien met vastberadenheid, wetende dat elke storm die we trotseren ons dichterbij de oogst brengt. En laten we, als we het beloofde hooi en koren in de schuur brengen, onze eigen zegeningen tellen en laten we dankbaar zijn voor wat het leven ons elke dag aan moois en goeds te bieden heeft. En ... hopelijk brengt de mei-maand beterschap! ■

De focus van Stiel van mei

Pipa Jacobs, communicatiemedewerker eindredactie bij Groene Kring

Hoe kijken politici naar de land- en tuinbouw?

Het jaar van de verkiezingen

Op zondag 9 juni trekken we massaal naar de stembus voor de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen. Voor de land- en tuinbouw staat er heel wat op het spel. Grote beslissingen zullen worden genomen. Maar voordat je weet op wie je het beste stemt, is het van groot belang je voldoende te informeren. Waar staan de verschillende politieke partijen eigenlijk voor? De partijen uit het huidige parlement werden op de rooster gelegd. Groene Kring ging de visie na van de voorzitters van N-VA, cd&v, Open Vld, Vooruit, Groen, Voor U, PVDA en Vlaams Belang.

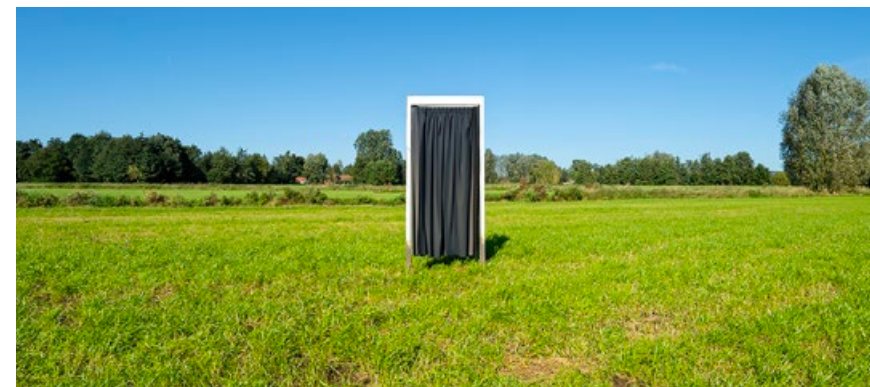
Geef het Platteland een stem

De Landelijke Beweging – bestaande uit Boerenbond, Landelijke Gilden, Ferm, Ferm voor agrarvrouwen, KLJ, LRV en Groene Kring – droomt van een duurzaam platteland en publiceert daarom dit jaar een politiek memorandum. Daarin formuleert ze aandachtspunten die dringend ruimte moeten krijgen op de politieke agenda. We dromen van een platteland waar iedereen kan samenle-

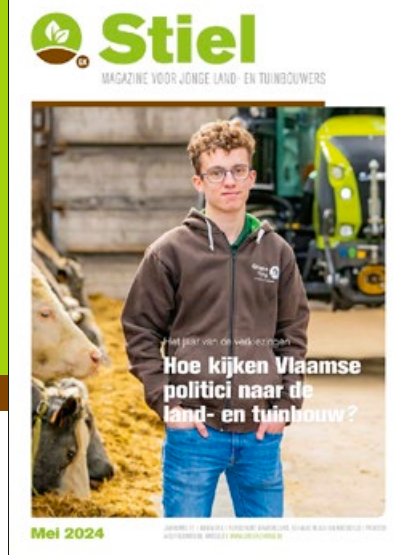
ven en zorgen voor elkaar. We dromen van een platteland met voldoende open ruimte, biodiversiteit en plaats voor recreatie. We dromen van veilig, betaalbaar en gezond voedsel voor iedereen. En, we dromen van een krachtig, innovatief klimaatbeleid. Droom je mee? Het volledige politiek memorandum kan je lezen op www.plattelandmetstem.be.

Het verschil tussen de soorten verkiezingen

Dit jaar zijn er zowel Europese, federale als regionale verkiezingen. Maar wat bepaalt jouw stem eigenlijk en is het verplicht om überhaupt een stem uit te brengen? Op 9 juni kan jij mee kiezen wie ons land zal vertegenwoordigen in het Europees Parlement, wie zal zetelen in de Kamer van volksvertegenwoordigers, welke partij een rol zal spelen in de federale regering en welke partijen in de Vlaamse regering zullen terechtkomen. Op 13 oktober verkies je met jouw stem de provincieraadsleden en de burgemeester van je gemeente. Opgelet, want voor sommige van de verkiezingen geldt de opkomstplicht! ■

Op zondag 9 juni trekken we naar de stembus voor de Vlaamse, federale en Europese verkiezingen. Voor de land- en tuinbouw staat er heel wat op het spel.

Martijn hoopt op boerenverstand in nieuwe politieke legislatuur

Martijn Claeys is actief lid van meerdere Groene Kringgewesten. Als boerenzoon wordt hij regelmatig geconfronteerd met de uitdagingen van jonge landbouwers. Van zijn ervaringen binnen de sector tot zijn visie op beleidsveranderingen en internationale handelsbetrekkingen, in de *Stiel* van mei deelt hij zijn perspectief. “Ik hoop dat er tijdens de verkiezingen aandacht zal zijn voor de belangen van boeren en dat er beslissingen worden genomen die de landbouwsector ten goede komen”, weet hij ons te vertellen. Volgens Martijn is het aan de overheid om te zorgen voor eerlijke handelspraktijken op lokaal en internationaal niveau. Mogen we hopen op een mooie samenwerking tussen boeren en beleidsmakers, met een tikkeltje boerenverstand?

voor jonge land- en tuinbouwers

Wil je lid worden bij Groene Kring?
Mail naar info@groenekring.be.
Meer info op www.groenekring.be.

Beleidsplan ruimte Malle in openbaar onderzoek

OPENBAAR ONDERZOEK De gemeente Malle is vorig jaar gestart met de opmaak van een beleidsplan ruimte. Dit beleidsplan zal na definitieve goedkeuring het gemeentelijk ruimtelijke structuurplan vervangen en legt daarmee de ruimtelijke visie van de gemeente vast.

Eind 2023 liep er al een publieke raadpleging over de eerste teksten van dit beleidsplan. Ondertussen zijn deze verder uitgewerkt en liggen alle documenten in openbaar onderzoek tot en met maandag 1 juli 2024. Het gaat om de strategische visie en vijf beleidskaders (kernversterking,

niet-kerngebieden, bedrijvigheid, recreatie en groen & open ruimte). De mogelijkheden om te reageren en alle documenten en informatie kan je terugvinden op de website <https://www.malle.be/beleidsplan-ruimte>. ■

Lore Van Looveren, regioconsulent
lore.van.looveren@boerenbond.be

Land- en tuinbouwers in overleg met lokaal bestuur

OVERLEG Zowel in Mechelen als in Laakdal gingen land- en tuinbouwers in overleg met het lokaal bestuur. Op beide locaties was men positief verrast door de talrijke opkomst en werd het gesprek aangegaan. Er werd geluisterd naar elkaar en de lokale land- en tuinbouwers konden hun bezorgdheden

uiten aan hun bestuur. De land- en tuinbouwers vroegen aan de besturen om de bezorgdheden van de sector niet zomaar aan kant te schuiven, maar er ook daadwerkelijk mee aan de slag te gaan. De druk op ruimte is groot en een lokaal bestuur kan er mee voor zorgen dat de ruimte die voorzien is om aan

land- of tuinbouw te doen ook werkelijk kan gebruikt worden door land- en tuinbouw. Verschillende onderwerpen, die de druk op de ruimte vergroten, kwamen in beide gesprekken aan bod en werden gehoord. ■

Dorien Dickens, regioconsulent
dorien.dickens@boerenbond.be

Laakdalse Landbouwers gaan in overleg met het schepencollege.

Vlaams-Brabantse bedrijfsgilden aan de slag voor de verkiezingscampagne

VERKIEZINGEN In aanloop naar de verkiezingen wil Boerenbond de belangen van onze land- en tuinbouwers sterk in de aandacht plaatsen. Hiervoor rolde de Landelijke Beweging een grote campagne uit. In het kader hiervan namen ook alle lokale bedrijfsgildes in Vlaams-Brabant afgelopen weken een actieve rol op. Ze gingen aan de slag met schop en boormachine in de hand en plaatsten de eerste borden met de slogan 'Daar zorgt de boer voor' in het Vlaams-

Brabantse landbouwlandschap. De campagne houdt hiermee niet op. Vanaf half mei komt er een tweede golf aan borden met de boodschap: 'Boeren zorgen voor uw eten, stem voor hun toekomst.' In de periode nadien verschijnen ook de #botwegstickers op de verkiezingsborden. Op deze manier willen we de aandacht vestigen op de bijdrage van de landbouw aan de maatschappij en de noodzaak om hun belangen te ondersteunen.

De betrokkenheid van de lokale bedrijfsgildes en hun geëngageerde bestuursleden is cruciaal voor het succes van deze campagne. Hun inzet helpt de stem van het platteland te laten horen in de politieke arena, wat belangrijk is in een tijd waarin de toekomst van de landbouwsector op het spel staat. We danken hen alvast voor hun inzet en voor het laten horen van de stem vanuit het platteland. ■

Mieke Huyck, regioconsulent Boerenbond
mieke.huyck@boerenbond.be

Projecten in kader van SALKturbo

STRATEGISCH ACTIEPLAN De SALK-turbo-taskforce zette vorige week het licht op groen voor acht nieuwe projecten. Daarmee staat de teller nu op 82 projecten, goed voor een investeringsvolume van meer dan 232 miljoen euro.

SALKturbo

Het economisch toekomstplan SALKturbo (SALK = Strategisch Actieplan Limburg in het Kwadraat) heeft als doel om tussen 2018 en 2028 de Limburgse economie stevig aan te pakken op vier belangrijke fronten: competitiviteit, digitalisering, duurzaamheid en inclusiviteit. Ook de Limburgse land- en tuinbouwsector in Limburg komt hierbij aan bod.

AgriSlim

Het AgriSlim-project heeft als doel om de installatie van zonnepanelen boven gewassen te demonstreren op een schaal groter dan 1 MWp aan de hand van state-of-the-art technieken en kennis. Dit demoproject wil helpen bij het optimaliseren van agri-pv opstellingen voor de regio. Drie ver-

schillende kennisinstellingen in Limburg werken hiervoor samen. PCFruit en KULeuven (groep Plantenfysiologie) leveren de relevante expertise voor het bestuderen van de impact op de gewassen. KULeuven (ESAT) en UHasselt (imo-imomec) hebben binnen EnergyVille in Genk de relevante kennis en ervaring met pv-projecten om de installatie te realiseren en in de toekomst verder te ontwikkelen. Wilderhof heeft de nodige velden en gewassen om een geschikte locatie te vinden voor dit project. De initiatiefnemers hopen met dit project aan te tonen dat er een duidelijke win-winsituatie is voor de energie- en de landbouwsector. Agri-pv demonstreren boven fruit (pit- en zachtfruit) kan tevens de landbouwsector in transitie brengen op vlak van duurzaamheid, en toekomstige financiële inkomenszekerheid bieden voor de fruitbedrijven.

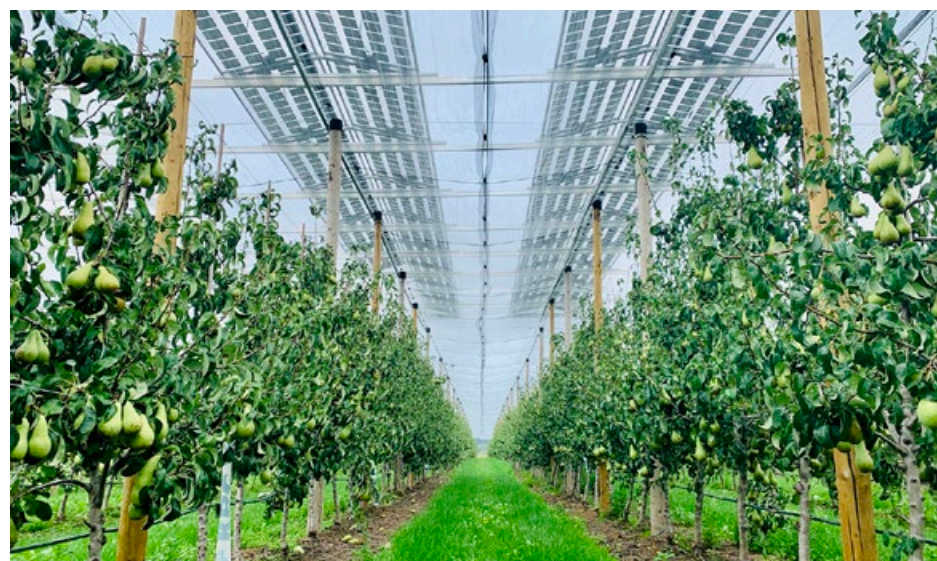
Klimaatbestendige landbouw in Limburg

In Limburg kan en willen de land- en tuinbouwsector en aanverwante secto-

ren hun impact op het milieu aanzienlijk beperken of hun methoden en producten aanpassen aan de veranderende omstandigheden. Dit vereist enerzijds langetermijnonderzoek op het raakvlak tussen ecologie en landbouw, maar anderzijds ook snelle onderzoeksexperimenten waarbij het klimaat op een zeer realistische schaal wordt gemanipuleerd en geïntegreerde beoordelingen worden gemaakt van de reacties van ecosystemen op klimaat- en andere milieuveranderingen. Met het nu goedgekeurde project wil men urgente vragen over aanpassings- en beheerstechnieken in het kader van het wijzigende klimaat en omgevingsomstandigheden beantwoorden. Hiervoor zijn goed gerichte kortetermijnexperimenten nodig. De Ecotron RAU zal bestaan uit twaalf klimaatonafhankelijke experimentele kamers waar (landbouw)ecosysteemeenheden kunnen worden onderworpen aan experimentele behandelingen van enkele weken tot enkele maanden. De nieuwe Rapid Assessment Units (RAU) komen fysiek in hetzelfde gebouw als de Long Term Research Units (Ecotron): aan het Field Research Centre@UHasselt in het Nationaal Park Hoge Kempen.

Bij het uitwerken van dit voorstel hebben reeds verschillende partijen (Agropolis, PCFruit, UHasselt, PIBO Campus) bevestigd de handen in elkaar te willen slaan in een Limburg Duurzaam Landbouw Ecosysteem samen met Inagro, ILVO en Boerenbond. Zij zullen vragen en/of opportuniteiten voor de Limburgse land- en tuinbouw inventariseren en uitwerken, om zo als een hefboom de Limburgse land- en tuinbouw een duurzame toekomst in te loodsen. ■

Peter Bruggen, provinciaal secretaris Limburg
peter.bruggen@boerenbond.be

Het AgriSLIMproject wil zonnepanelen combineren met landbouwgewassen.

100 jaar Provinciale Landbouwkamer

Gedeputeerde Leentje Grillaert geeft overzicht van de afgelopen 100 jaar PLBK.

VIERING Op 16 april vierde de Provinciale Landbouwkamer (PLBK) voor Oost-Vlaanderen zijn 100-jarig bestaan in het nieuwe Provinciehuis in de Leopoldskazerne. Na WO I zette de Belgische overheid in op een economische heropbouw. Een nauwere samenwerking tussen landbouwers en overheden was nodig om de sector te kunnen versterken. Hiertoe werd bij Koninklijk Besluit van 15 september 1924 in elke provincie een Landbouwkamer opgericht.

Taak van de Provinciale Landbouwkamer

De Provinciale Landbouwkamer geeft haar advies over alle land- en tuinbouwproblemen van haar provincie. Zij beantwoordt de vragen vanuit het Ministerie van Landbouw en deelt alle haar bekende feiten mee die de uitoefening van de land- en tuinbouwactiviteiten bemoeilijkt. Zij draagt bij tot de uitvoering van de maatregelen die de regering getroffen heeft om de verschillende takken van de land- of tuinbouw aan te moedigen of te

beschermen. Het is de provincie die de werking financiert.

Hoogtepunten

In de loop der tijden werden heel verschillende zaken gerealiseerd. In het begin werden veel prijskampen en tentoonstellingen georganiseerd. Daarnaast werd ingezet op voordrachten en naschools onderwijs. Ook bodemonderzoek in functie van bemestingsadvies werd als een belangrijke taak beschouwd. Na de Tweede Wereldoorlog nam de PLBK belangrijke initiatieven: de betoelaging van onkruidbestrijding, aankoop van melkkoelers op de hoeve en de aansluiting op het elektriciteitsnet van verafgelegen hoeves. Ook de aanleg van waterleidingen in de woning, stal en weides werden betoelaagd. In de jaren '60 werd ingezet op tussenkomst bij leningen voor mechanisatiedoelinden en het draineren van waterzieke land- en tuinbouwgronden. Vanaf de jaren 90 werd meer ingezet op projecten zoals kleinschalige waterzuivering en acties rond erfbeplanting (landschapsintegratie). Deze acties resulteerden in een reglement op de tussenkomst voor het aanleggen van erfbeplanting en natuurlijke waterzuiveringssystemen op land- en tuinbouwbedrijven.

Meer advies

Nadat in het begin van de 21e eeuw sterk werd ingezet op projecten, werd onder impuls van de Vlaamse regering sinds 2014 meer ingezet op advies. ■

Maarten Stuer, provinciaal secretaris
maarten.stuer@boerenbond.be

Sensibiliseringsavond konijnenhouderij

KONIJNENHOUDERIJ Boerenbond en de Landsbond hebben samen een sensibiliseringsavond voor de konijnenhouders georganiseerd. Deze avond ging door op 16 april in Sint-Niklaas. Prof. Katleen Hermans heeft met veel kennis van zaken een zeer interessante voordracht gegeven. De avond werd een combinatie van een voordracht en een heel open debat over het omgaan met konijnen en de keuze tussen een ziektebehandeling en euthanasie van een ziek konijn. Het is niet altijd een makkelijke evenwichtsoefening, maar het welzijn van het konijn moet hier vanzelfsprekend steeds voorop staan. Interessant aan deze avond was ook dat niet alleen konijnenhouders, maar ook anderen uit de sector, zoals de slachters, veeartsen en ILVO, aanwezig waren. Ook vanuit de werkgroep konijnen LTO Nederland waren er twee konijnenhouders afgezakt naar Sint-Niklaas. Door het brede deelnemersveld werd het debat met prof. Hermans een mooie mix van praktijkervaringen en wetgeving. Iedereen kreeg de kans zijn ervaringen te delen en veel vragen te stellen. De avond bleek een mooie meerwaarde voor de sector. Het was een avond met toch wel veel gevoelige thema's die prof. Hermans op een waardevolle en praktijkgerichte manier behandelde. Het debat gaf ook veel inspiratie voor een volgende avond te organiseren. ■

Kurt Janssens, sectorconsulent
kurt.janssens@boerenbond.be

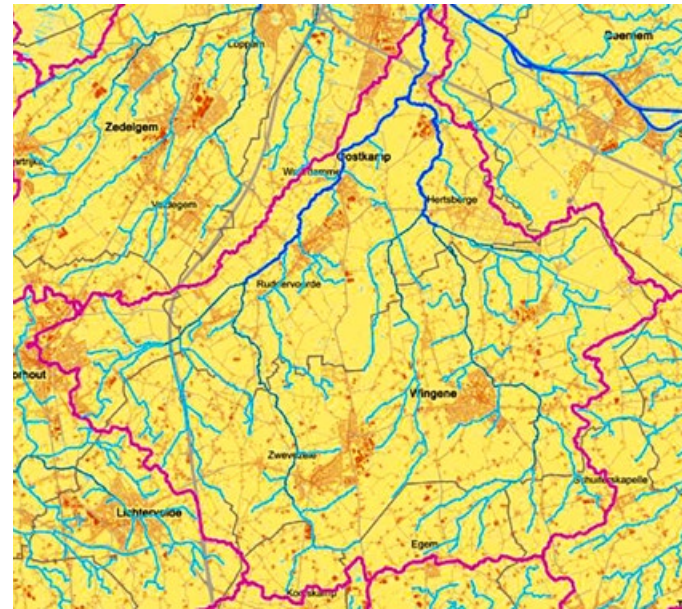

Prof. Hermans behandelde de gevoelige thema's op een waardevolle en praktijkgerichte manier.

Metingen van gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater

GEWASBESCHERMING Met het nieuwe teeltseizoen komt ook een nieuw spuitseizoen eraan. Gewasbeschermingsmiddelen zijn essentieel om onze gewassen te beschermen tegen onkruiden, ziekten en plagen. Jaarlijks krijgen we echter ook heel veel meldingen van aanwezigheid van deze middelen in oppervlaktewater. Vooral bij herbiciden, die in het begin van het teeltseizoen worden gebruikt, zijn er heel wat overschrijdingen van de norm. Sinds enkele jaren krijgen we via de VMM op regelmatige basis een overzicht van de overschrijdingen van de toetsingswaarde van gewasbeschermingsmiddelen voor de drinkwaterwinning. In West-Vlaanderen wint De Watergroep heel wat drinkwater uit

oppervlaktewater, en in die regio's wordt intensief gemeten. Als het ruw water dat ze innemen een teveel van een aantal actieve stoffen bevat, kunnen ze het water onvoldoende zuiveren tot drinkwaterkwaliteit. Dit gaf de voorbije jaren al meermaals aanleiding tot een innamestop van water in verschillende bufferbekkens van de drinkwatermaatschappij. Naast de intensieve bemonstering in de drinkwaterwingebieden doet de VMM ook metingen op diverse waterlopen in Vlaanderen. Sommige regio's worden daarbij intensiever bemonsterd in het kader van gebiedsgerichte acties. Zo loopt momenteel een project in het afstroomgebied van de Rivierbeek/Hertsbergebeek, waar de

Het afstroomgebied van de Rivierbeek en Hertsbergebeek.

voorbij jaren in de meetpunten op de Ringbeek grote overschrijdingen werden vastgesteld. Die regio zal dan ook dit

jaar verder extra bemonsterd worden door VMM. ■

Karolien Cools, consultant akkerbouw
karolien.cools@boerenbond.be

Openbaar onderzoek PRUP 'Recht naar Zee'

RUIMTELIJK UITVOERINGSPLAN Op 28 maart stelde de Provincieraad het PRUP (Provinciaal Ruimtelijk Uitvoeringsplan) 'Recht naar zee' op grondgebied Middelkerke voorlopig vast. Dit in weerwil van Boerenbond, die nog steeds vindt dat het voorgestelde plan volledig buiten proportie is en niet in verhouding staat tot de probleemstelling bij de Slijpebrug en in de Spermaliestraat. Naar aanleiding van de voorlopige

vaststelling van het PRUP loopt er van **2 mei tot en met 1 juli** een openbaar onderzoek. Tijdens het openbaar onderzoek kan je alle documenten van het PRUP inkijken en bezwaren bezorgen aan de overheid. Boerenbond zal alvast een gefundeerd bezwaar indienen. Alle info kan je vinden via <https://rechtnaarzee.be/> of via de website van de provincie West-Vlaanderen. Bij het openbaar onderzoek wordt er ook opnieuw een infomarkt georganiseerd.

Daar worden onder meer de optimalisaties ten opzichte van het vorige plan toegelicht. Deze zal doorgaan op woensdag 22 mei in CC De Branding te Middelkerke tussen 16 en 20 uur. Wenst je hulp bij het schrijven van je bezwaar, maak dan een afspraak bij onze collega's van dienstbetoen via 051 26 03 80 of westvlaanderen@boerenbond.be ■

Michiel Van Robaey, regioconsulent
michiel.van.robaeys@boerenbond.be

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop en te koop gevraagd:
Tel. 0475-555834 963

NER-D te koop/gevraagd.
Contacteer 't Boerenhuys vrijblijvend via 050/70 80 80 of info@boerenhuys.be 967

Runderen

Te Koop gekalfde vaarzen T.0473364530 975

Rollend materiaal

Gezocht:
Tractor klein - groot - smalspoor, merk gn belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174 965

Gezocht:
verreiker - kniklader minikraan, merk geen belang, mag werk aan zijn
T. 0495 277 174 966

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
- oude vrachtwagens, tractoren, grondverzetmachines, electro groepen, bestel- en personenwagens, 4x4, bussen enz.
Tel. 0475731859 ook WE 977

Verlangt te huren

Zoekt percelen om aan te geven in Wallonië PAC 24 - vergoeding voorzien
Declaration PAC 24 - recherche HA a déclarer en Wallonie bonne renumeration
T.0477 797 209 978

Ik zoek plekje vr tiny house off grid om v rust & ruimte te genieten in **Zwijndr-Melsele-Beveren**.
E. maite.dvt@gmail.com 979

Zoekertje plaatsen?

Mail naar info@mediaservice.be of bel 016 28 63 33

DEWYSE
VARKENS & DEENSE FOKZUIGEN
DEKRIJPE DEENSE ZEUGEN
BIGGEN- EN VARKENSHANDEL
BVBA Dewyse & Co.
Molenweg 6 • 8650 Klerken
0495-24 88 99 (Hugo)
0495-24 88 11 (Jo)
jo@varkensdewyse.be
www.varkensdewyse.be

VERVANGERS MET KENNIS VAN ZAKEN

Slechts één telefoontje en we komen eraan.

Ontdek ons aanbod op WERKERS.BE

!! SUPER MOEDERDAG ACTIE !!
OLIJFBOMEN 30 à 35 cm stamomtrek à 129 €*!

Totale hoogte incl. pot ca 180 à 200 cm
Leeftijd ca 20 à 25 jaar.

Verras je mama, vrouw, vriendin of oma (of jezelf) met dit supercadeau **MIS DIT NIET !!**

* Prijs is geldig bij aankoop van 7 t.e.m. 12 mei en bij vertoon van deze advertentie.

Alle info op www.dimatradingbvba.be/moederdagactie
0476/220354

cbs BETON **ONTDEK ONS NIEUW GAMMA SLEUFSILO-WANDEN VOOR DE LANDBOUW TOT 10 TON ASLAST**

Agri H-keerwanden: Dit is een vrijstaande wand met circulatiegang die niet opgevuld dient te worden met aarde of zand, de CUAGRIZH 316X250 en de CUAGRIZH 423X250.

NIEUW

SILOBLOC-keerwanden: Dit nieuwe systeem laat toe om maximaal 3 hoog te stapelen voor de bouw van sleufsilos. Het vormt een uitstekend alternatief voor de traditionele U-vormige sleufsilowanden doordat ze minder wegen en nadien op te de vullen zijn met aarde of zand.

NIEUW

CBS Beton NV • Hooimeersstraat 8 • 8710 Wielsbeke
T +32 (0)56 61 75 37 • www.cbs-beton.com

KIEK VAN DE KAMP BV
SERRESLOOP & ONDERHOUD

HOBBYSERRES

Bel voor meer info:
Kiek van de Kamp:
0031 611 321 733
info@kiekvandekamp.nl

Locatie: Merelbeke, hobbyserres, in-verkoop serreonderdelen. 1316183M96567

Heeft u vastgoed te koop? Adverteer bij ons! Bel 016 28 63 33

AGRO VASTGOED

VERKOOP HOEVES, NER EN GRONDEN LANDELIJK VASTGOED

- Danny De Pauw 0475-55 58 34
- Jo Mullie 0477-52 57 82

www.agrovastgoed.be 131844M99113

Renoveer uw boerderijdak met Eternit en bespaar!

Kies voor Eternit en profiteer van een exclusief ledenvoordeel van Boerenbond. Ontvang 35 cent cashback per vierkante meter bij elke dakrenovatie.

Maak vandaag nog een afspraak en start met het verbeteren van uw landbouwbedrijf!

Eternit

Profiteer direct van een cashback!

POSETRON

Ontvang uw ledenvoordeel met een professioneel batterijsysteem van Posetron

Een batterijsysteem is een duurzame keuze die het mogelijk maakt overtollige energie op te slaan wanneer de productie hoog is en deze vrij te geven wanneer dat nodig is. Dit alles resulteert in:

- ✓ Lagere operationele kosten
- ✓ Bedrijfscontinuïteit
- ✓ Minder impact op het milieu

Ledenvoordeel Boerenbond #1
2 jaar gratis onderhoud Posetron
Ledenvoordeel Boerenbond #2
50% korting lidmaatschap Farmpower

www.posetron.be/ledenvoordeel-boerenbond

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Elisabeth Mertens (directeur)
Lieven Vancoillie (hoofdredacteur),
Liesbet Corthout (adjunct-hoofdredacteur),
Jo Gennez (redactiecoördinator),
Ivan De Clercq, Tom Dewanckele,
Sanne Nuyts en Jan Van Bavel (journalist),
Agnes Robeyns (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin (vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 63 01

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop),
Eleni Baert (productie en administratie),
Winnie Doms (administratie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Frans De Wachter, gedelegeerd bestuurder Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van Boer&Tuinder wordt gecontroleerd door CIM.

Gemiddelde oplage per nummer 14,785 ex.

Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit Boer&Tuinder is steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig. Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar ria.torbeyns@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens van je consultant, het startuur van een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

Volg ons op Facebook,
www.facebook.com/boerenbond

Volg ons op Twitter,
[@boerenbond](https://twitter.com/boerenbond)

Lieven Vancoillie

Hoofd Nieuwsdienst
lieven.vancoillie@boerenbond.be

“Met hun flexibiliteit en toewijding vormen seizoenarbeiders de ruggengraat van het oogstseizoen.”

© BOERENBOND

Witte roosjes

Bloemkolen afdekken en snijden, aardbeien plukken, prei planten of komkommers oogsten: zoals vele jongeren voerde ik als jongvolwassene vakantiejobs uit. Ik herinner me goed dat ik om 6 uur 's morgens door de rijen bloemkolen liep, de groeiende gewassen afdekte en later de bloemkolen afsneed om even later de bladeren te verwijderen en de witte roosjes klaar te maken voor de diepvriesfabriek. Daar leerde ik ook met de tractor rijden.

Elke keer was het uitkijken naar dat zalige moment om 9 uur 's morgens om met de andere jobstudenten en seizoenarbeiders aan de ontbijttafel aan te schuiven. Boterhammen, spek met eieren, yoghurt en fruit. Het was er allemaal. Met veel liefde en zorg klaargemaakt door de joviale boerin. Dat halfuur vergeet ik nooit. Niet alleen om die knappe boerendochter, maar vooral om de gastvrijheid én de verbondenheid.

In de landbouw- en tuinbouwsector spelen, naast hun werkgevers en vaste medewerkers, seizoenarbeiders en jobstudenten een cruciale rol. Met hun flexibiliteit en toewijding zijn ze de ruggengraat van het oogstseizoen, waarin de vraag naar arbeidskrachten piekt. Maar eerst moet alles nog verder kunnen geplant en gezaaid worden. En groeien en bloeien. Pas dan kunnen seizoenarbeiders ook aan de slag. Zonder hen, geen oogst. ■

De familie Geens houdt veel ballen in de lucht

“Je moet weten hoeveel elke deelactiviteit opbrengt”

We schrijven 1989 als Ludo Geens het gemengd landbouwbedrijf van zijn ouders overneemt. Onbeslagen op het ijs kwam hij toen niet, want al van jongs af aan werkte hij mee op het bedrijf. Twee jaar later kwam zijn broer bij in het bedrijf, maar die begon enkele jaren later op een andere locatie. “Er was geen uitbreidingsmogelijkheid hier. We zijn altijd een gemengd bedrijf met melkvee en pluimvee gebleven en in plaats van te groeien, hebben we gekozen voor diversificatie, onder andere via de verhuur van vakantiewoningen. Dat doen we nu toch ook al twintig jaar. Onze dochter Dorien is de vijfde generatie hier op het bedrijf, en zij zal ook de laatste generatie zijn.”

Liesbet Corthout

© FOTO'S: MARCO WERTENS

Boer in de kijker

“Wij hebben hier vooral veel gebouwen en het was een uitdaging om die te laten renderen”, vertelt Ludo’s echtgenote Leen. “In 2004 zijn we begonnen met vakantiewoningen en een vergaderzaal. Dat was toen in opkomst. In 2000 hadden we al een grondige renovatie gedaan en het dak vernieuwd, maar dat was een onderhoudskost die niks opbracht. Dus kozen we een paar jaar later voor vakantieverblijf. En dat is van bij het begin een heel positief verhaal geweest. Hoewel het best wel spannend was. Wat we toen gedaan hebben, zou ik nu niet meer durven. Toen we ons aanmeldden voor plattelandstoerisme was dit nog een koestal met een bouwvergunning. Het moment dat we onze eerste reservering binnen kregen, lag enkel de beton. Maar we zijn tijdig klaar geraakt en het werd een succesverhaal. Eén van de eerste families die toen bij ons een appartement boekte, komt nu nog elk jaar langs.” Ludo en Leen hadden de smaak te pakken en begonnen een paar jaar later met het organiseren van boerengolf. “Dat hebben wij ook bijna twintig jaar gedaan. Toen we enkele jaren geleden stopten met het melkvee, is ook de boerengolf gestopt.”

Andere manier van werken

De koeien zijn gestopt eind 2022, dus drie jaar na het begin van de coronacrisis. “We hebben toen even de handrem opgetrokken en nagedacht over hoe we de toekomst zagen. We hadden een ijs-salon en een winkel. Vooral de combinatie van de werkzaamheden van de boerderij en de overlapping van de piekperiodes voor elke tak maakte dat dit onhoudbaar was. En we worden er uiteraard ook niet jonger op. We hebben dan heel bewust gekeken naar een andere manier van werken.” Die andere manier van werken omvat het leghennenbedrijf, de logies, de zaal voor rouwtafels, het maken van hoeve-ijs en andere melkproducten, en het uitbaten van een hoeve-

winkel met eigen en lokale producten. Nadat alles op poten gezet was, koos dochter Dorien ervoor om vier dagen per week buitenshuis te werken, in combinatie met haar rol bij het ijs en de organisatie van de rouwtafels.

Zelfbedieningswinkel

“De hoevewinkel is een zelfbedieningswinkel”, vertelt Dorien. “We waren in 2009 gestart met een klein schepijs-winkeltje en twee jaar later werd dat een groot ijs-salon. Dat is veel werk, het vraagt veel personeelsinzet en de opbrengst is niet altijd navenant. Ons ijs verkopen we intussen enkel nog in onze winkel en in een aantal lokale verkooppunten. De hoeveproducten blijven daar de basis vormen. Tijdens de coronaperiode hebben we volop de kaart getrokken van de zelfbedieningswinkel, en ook nu gaan we op dezelfde manier door. Dat alles digitaal verloopt, vind ik alvast geen nadeel.” Kostprijsberekening speelt een belangrijke rol in de bedrijfsvoering bij de familie Geens. Hier worden beslissingen niet enkel genomen op basis van buikgevoel, maar ook op basis van cijfers. “Eigenlijk wilde ik een jaar eerder stoppen met het melkvee, maar de melkprijs was toen heel slecht”, vertelt Ludo. “Ik houd de prijzen op de wereldmarkt in de gaten en was ervan overtuigd dat er beterschap op komst was. En inderdaad, de prijs ging omhoog en ik ben op een goed moment kunnen stoppen. Op zich is het knap dat ik zo lang kon blijven melken. De melkstal dateert uit 1976 en heb ik nog samen met mijn vader gezet. De melkinstallatie is uiteraard meerdere keren gerenoveerd en ik heb altijd alles goed onderhouden. Maar het werd nu toch wel tijd om ermee te stoppen.”

“We hebben altijd veel ballen in de lucht gehouden, maar ook altijd goed geweten wat die allemaal opbrachten en nooit zot gedaan. En helaas zijn er jaren dat het globale resultaat niet winstgevend is. Dan is de boodschap rustig blijven en je verstand gebruiken.”

Hoeve-ijs

Eén van de takken die het systematisch goed doet, is die van het hoeve-ijs. “Ik heb daarvoor in 2008 een cursus gevolgd”, vertelt Dorien. “Ik wilde iets op mezelf doen, maar wist niet zo goed wat. Het had natuurlijk voordelen om thuis met iets te starten, want er was geen huur te betalen en het hielp om altijd een handige papa in de buurt te hebben. Ik heb dan de opties onderzocht en kwam uit bij hoeve-ijs. Na twee jaar cursus bij Sytnra en een bijkomende opleiding in Wageningen ben ik in 2009 begonnen met zelf ijs te maken. We maken meer dan enkel ijs, en kunnen daarbij ook rekenen op personeel. Ik ga daarnaast deeltijds buitenshuis werken. Het is een noodzaak om naar de toekomst te kijken. In mijn eentje kan ik het hier niet overnemen. En gaan we in de toekomst nog wel een vergunning krijgen? Het stikstof dossier hangt ons boven het hoofd en de normen op vlak van dierenwelzijn dwingen ons tot investeringen die we niet kunnen terugverdienen. De onzekerheid is te groot. Zolang we kunnen, blijven we heel graag op deze manier verder doen. Maar ergens is het wel jammer dat je moet stoppen met zo'n fijn product.”

Lekkers uit je buurt met Cera

De Bouwhoeve is één van de bedrijven waar je op 18 en 19 mei terecht kan voor de ‘Lekkers uit je buurt’-dagen van Cera. “We vinden het een mooie gelegenheid om onze hoevewinkel in de kijker te zetten. Het is een unieke kans om lokale producten in de korte keten te promoten. 't Is dus interessant voor ons, maar zeker ook voor de consument die bij ons plaatselijke lekkernijen kan komen ontdekken.” ■

“Het Cera-initiatief is een mooie gelegenheid om de korte keten te promoten.”

Veel goesting in het nieuwe seizoen

Het seizoen van de vollegrondsaardbeien nadert met rasse schreden. Dit jaar belooft het een goede start te worden met grote, sappige en zoete aardbeien die ons al een week eerder dan vorig jaar zullen verblijden in onze tunnels. Deze vroege start - ondanks de overvloedige regenval die we hebben gehad - is grotendeels te danken aan de zachtere wintertemperaturen. Hoewel de teelt een wat moeilijker start kende door deze regen, lijkt het erop dat ze zich goed herpakt. We hopen dit jaar oprecht dat ons harde werk ook beloond zal worden met een passende prijs. De afgelopen jaren is

de prijs niet in lijn geëvolueerd met de inflatie, dus een positieve verandering zou meer dan welkom zijn. We zijn ervan overtuigd dat er nog steeds een markt is voor de vollegrondsaardbeien waarbij smaak van groot belang is. Ook Coöperatie Hoogstraten gelooft nog steeds in onze aardbeien. Met ons ras Falco zitten we dan ook zeker goed. Het zijn sterke vruchten, goed houdbaar, mooi rood gekleurd, weinig ziektegevoelig, mooi gevormd en lekker sappig en vol van smaak. Na enkele jaren dit ras te telen, mogen we toch zeggen dat we dit ras goed beheersen. Onze geliefde aardbeindrive-in, 'The Red Corvette', opende opnieuw haar deuren. Het concept blijft grotendeels hetzelfde, maar we hebben ook enkele nieuwigheden in petto. Naast onze vertrouwde ontbijtopties, zullen we nu ook hightea-namiddagen organiseren. Daarnaast hebben we een nieuw speeltuintje en speelhoekje voor de kinderen toegevoegd, zodat het een echt familie-uitje wordt. Bovendien voegen we nieuwe weeksuggesties toe aan ons menu zoals ijspralines, pancakes met Nutella en aardbeien en een gezonde poké bowl. Zo kunnen we onze klanten steeds blijven verrassen. De parking en oprit hebben we opgesmukt met boomschors en in de aardbeientunnel en tent staan de tafels voor onze gasten alweer klaar. Laat ons hopen dat de weergoden ons goed gezind zijn en dan kan het niet meer stuk. Wat betreft onze crew, kunnen we zeker niet klagen over een gebrek aan hulp. Talloze enthousiaste en gedreven studenten en flexi's hebben zich aangemeld om ons team te versterken. Diegenen die beweren dat de jeugd niet gemotiveerd is om te werken, vergissen zich absoluut.

Ook dit jaar zullen we weer aanwezig zijn met onze aardbeien, schepijs en wafels op verschillende festivals zoals Werchter en Sunrise, maar het hoogtepunt van het jaar is toch wel Graspop, ons thuisfestival. Dit jaar zijn we erbij met niet één maar twee standen. Het belooft weer een fantastisch seizoen te worden, waar we met veel enthousiasme naar uitkijken. Wij hebben er alvast veel goesting in. ■

Dit jaar belooft het een goede start te worden met grote, sappige en zoete aardbeien die ons al een week eerder dan vorig jaar zullen verblijden in onze tunnels.

© ANNE SOETEN

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouwen milieuvergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen	datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	7 mei	dinsdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	8 mei	woensdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	-	donderdag (9.30-12.00)	014 59 51 60	Boerenbond, Maal 1
Vlaams-Brabant		enkel op afspraak		
Pepingen	6 mei	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05	Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	7 mei	dinsdag (9.00-12.00)	0473 88 21 05	Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	8 mei	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05	Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	-	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	-	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05	SBB, Staatsbaan 106
Limburg		enkel op afspraak		
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10	Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	7 mei	dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	-	woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	-	donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10	SBB, Aniciuspark 16
Oost-Vlaanderen		enkel op afspraak		
Aalst	7 mei	dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	8 mei	woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	-	donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	6 mei	1e en 3e maandag (13.30-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Lochristi	-	dinsdag (9.00-12.00) (behalve de 1ste dinsdag)	0474 49 75 58	SBB, Rivierstraat 62
Sint-Denijs-Westrem	-	dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren	-	2e en 4e dinsdag (14.00-16.00)	0477 34 17 77	SBB, Gentseweg 188
West-Vlaanderen		enkel op afspraak		
Diksmuide	6 mei	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	SBB, Kaaskerkestraat 100
Veurne	8 mei	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50	Dienstencentrum De Zonneloem, Zuidstraat 67
Roeselare	7 mei	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80	Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Loppem	-	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58	SBB, Autobaan 2A
Gistel	-	1e en 3e donderdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58	Cultureel Centrum, Hoogstraat 1
Ieper	-	dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28	SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	-	woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	-	donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28	SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur is gratis

Studie- en beursdag windenergie

Wind oogsten, kosten besparen

Dinsdag 25 juni, van 10 tot 16 uur

De Valkaart, Albrecht Rodenbachstraat 42, Oostkamp

Wil je jouw bedrijf kracht bijzetten via groene energie, maar weet je niet waar te beginnen? Boerenbond deed een grondig onderzoek van de Belgische en Nederlandse windmarkt en staat klaar om zijn inzichten te delen tijdens deze windbeurs. Hier ontdek je alle cruciale aspecten omtrent vergunningen, verzekeringen, financiering en subsidies die je moet kennen voordat je de sprong waagt in de productie van windenergie. Een selectie van aanbieders van kleine en middelgrote windturbines presenteert zijn producten en staat klaar om al je vragen te beantwoorden tijdens persoonlijke gesprekken.

10 uur **Ontvangst**

10.30 uur **Inleiding in de windmarkt**

Laurens Vandelannoote, Boerenbond

11 uur **Vergunningen, subsidies, financiering en verzekeringen**

SBB, KBC en VLIF

12 uur **Lunch**

12.30 uur **Voorstelling windturbines door aanbieders**

o.a. BestWatt, EAZ Wind, Lowlands Energy en REAER

14 uur **Infomarkt met vrij standenbezoek en hapje/drankje**

Wil jij meer weten over de windkansen voor jouw bedrijf? Surf naar www.boerenbond.be/windbeurs of scan de QR-code en schrijf je in.

**BOEREN
BOND**
innoveert